

de bygninger, og når man bygger nyt, eller når man bygger til.

Kl. 15.35

Hr. Svend Auken satte også spørgsmålstejn ved, om statsgaranterede lån var et godt virkemiddel. Det har vi faktisk ikke sagt. Vi nævner det som en del i forslaget, men vi har ikke lagt os specielt fast på det. Vi har faktisk været meget åbne og har fokuseret på, at der, hvor der skal være tilskudsordninger, er der, hvor det ikke privatøkonomisk er rentabelt at investere i ellers eksisterende teknologier. Der, hvor det er privatøkonomisk rentabelt, handler det først og fremmest om at gøre det synligt og gøre det let at bruge løsninger, der kan spare på varmemeforbruget.

Med hensyn til energimærkningsordningen som en standard frem for en, man laver, når man er ved at sælge sit hus, hvilket jo er det tidspunkt, hvor man er absolut mindst motiveret for overhovedet at investere én krone i huset, så gav hr. Auken tilslutning til den. Jeg synes sådan set, det er en af hovedpointerne med den her ordning, at man skal sørge for, at den er i ens bygning, dvs. også på et tidspunkt, hvor man er motiveret for at gå ind og gøre noget ved den bygning, og hvor man skal foretage et valg om, hvorvidt man skal optage lån til det ene eller det andet.

Med hensyn til det center, vi har foreslået i punkt 6, altså et forsknings- og udviklingscenter, så forestiller jeg mig heller ikke, at det er en ny forskningsinstitution. Jeg forestiller mig bestemt, som vi også skriver, at det er de miljøer i de eksisterende både forsknings- og udviklingscentre eller -institutioner, der er, som vi får samlet, så vi også får gjort det her synligt og får sat fokus på, hvor vi har mest behov for, at vi får lavet noget udviklingsarbejde og noget forskningsarbejde.

Fru Aase D. Madsen var også positiv, og det takker jeg meget for. Det er jeg overordentlig glad for, og jeg er sikker på, ministeren har forstået, at her er der faktisk uden om regeringen en meget positiv holdning til, at vi virkelig får sat tryk på energibesparelser, og at det også vil gøre indtryk i forbindelse med det arbejde, der skal udføres i ministeriet med at lave en energisparehandlingsplan.

Fru Aase D. Madsen nævnte også, at det var noget uklart, syntes hun, hvordan de her forslag skulle finansieres. Og det har hun fuldstændig ret i. Det har vi faktisk ikke lagt os fast på. Vi har sagt, at det er det, der er privatøkonomisk rentabelt, og der må man så simpelt hen sørge for, at folk får øjnene op for at få sat skub i det. Så er der det, der ikke er det, hvor vi må hjælpe på vej i en tidsbegrænset periode, men selvfølgelig ikke bare derudad.

Det er noget med at få sat de her systemer og teknologier ud på markedet, sådan at de kan bære sig selv efter et antal år og dermed, som fru Aase D. Madsen også fremhævede, blive en stor og vigtig eksportartikel for Danmark og også blive en stor mulighed for at øge beskæftigelsen i Danmark.

Jeg vil så til sidst sige, at jeg skulle hilse fra Enhedslisten og sige, at de kan tilslutte sig forslaget. Jeg når ikke mere i denne omgang, selv om der var meget andet, jeg gerne ville kommentere.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 186:

Forslag til folketingsbeslutning om fastsættelse af en adfærdskodeks for udsendte soldater.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 16/4 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

26) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 149:

Forslag til folketingsbeslutning om kriminalisering af prostitutionskunder og forbud mod køb af seksuelle ydelser for udsendte i statens tjeneste.

Af Bodil Kornbek (KD) m.fl.

(Fremsat 16/3 2004).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Dette beslutningsforslag, vi behandler her i dag, pålægger regeringen at indføre en adfærdskodeks, hvorefter alle soldater forud for udsendelse som en del af deres kontrakt bekræfter, at de vil afstå fra brug af prostituerede under udsendelsen.

Regeringen er enig med forslagsstillerne i, at udsendte danske soldater bør undgå besøg hos prostituerede under deres udsendelse. Prostitution er i de områder, som soldater udsendes til, ofte den sidste og mest synlige del af en kriminaliseret handel med mennesker, som det er set eksempelvis på Balkan.

Kl. 15.40

I erkendelse af problemstillingen og under hensyn til den eksisterende lovgivning er der derfor allerede taget initiativer på området.

Forsvarskommandoens policy for udstedelse af adfærdskodeks fra februar 2004 giver netop de udsendte soldater den oplysning og baggrundsviden, som kan påvirke den enkelte soldats adfærd. Disse oplysninger omfatter både situationen for de prostituerede og individuelle sundhedshensyn.

Derudover har NATO på opfordring fra USA og Norge siden oktober 2003 arbejdet med at udforme en NATO-policy for bekæmpelse af handel med kvinder til prostitution. Forslaget opfordrede til indførelse af klare retningslinjer for NATO-styrkernes adfærd i forhold til prostituerede på Balkan. Retningslinjerne skulle være vejledende, idet eventuelle forbud og sanktioner måtte være op til nationerne selv at beslutte. Under forhandlingerne er det fra amerikansk og norsk side fastslået, at forslaget ikke skulle lægge op til indførelsen af en nultolerancepolitik i modstrid med de involverede nationers lovgivning, men derimod sikre en dialog om etablering af en aktiv NATO- og Pfp-politik på området, og det har forsvarsministeren også tidligere oplyst til Forsvarsudvalget, senest ved et brev af 10. marts 2004.

Helt i tråd med Forsvarskommandoens policy på området lægger det seneste udkast fra NATO af 20. april 2004 bl.a. op til, at alle soldater udsendt i NATO-operationer skal modtage uddannelse om bekæmpelse af handel med mennesker og retningslinjer for god opførsel under udsendelsen. Regeringen har i hele forløbet støttet og støtter fortsat det amerikansk-norske forslag og det igangværende arbejde i NATO.

Problemet, som forslagsstillerne rejser, skal da også ses i det rette perspektiv, for det er vigtigt for mig at understrege, at udsendte danske soldater i dag alle har et forbud mod privat samkvem, herunder brug af prostituerede, i deres operationsområder, dette af hensyn til den enkelte soldat og enhedens sikkerhed og også muligheden for at kunne optræde upartisk. Når der er en sådan operativ begrundelse for et forbud, jamen så udstedes der et forbud, og en overtrædelse af forbuddet i missionsområdet vil blive straffet i henhold til den militære straffelov som pligtforsømmelse.

I løbet af en udsendelse får soldaterne, når forholdene tillader det, mulighed for orlovsperioder som kompensation for mistede weekender, typisk perioder af indtil 60 timers varighed, også kaldet Rest and Recuperation. Der kan også være tale om egentlig ferieorlov.

Forsvaret har i forbindelse med disse forskellige former for orlov transporteret soldaterne til et turistområde uden for det egentlige operationsområde, ofte til et andet land i regionen, der er uden for den aktuelle konflikt. Er prostitution ikke forbudt i det land, hvor orloven afvikles, er soldaterne ikke længere underlagt et forbud mod brug af prostituerede, fordi der ikke længere er en militær eller operativ begrundelse for et forbud.

Det har været hævdet, at forsvaret dermed ikke griber ind over for udsendte soldaters sexkøb i forbindelse med disses orlov uden for operationsområdet. Det er imidlertid sådan, at foruden udstedelse af en adfærdskodeks i forbindelse med udsendelsen, hvor seksuelle ydelser frarådes, planlægger forsvaret også brugen af orlovsområder sådan, at der i videst muligt omfang undgås områder med erkendt prostitution. Derudover vurderer forsvaret i forhold til det enkelte orlovsområde, om soldater på orlov skal forbydes at besøge bestemte barer og diskoteker, hvor ejeren vides at have forbindelser til personer i operationsområdet – det er det, man også kalder out of bounds-områder.

Spørgsmålet er derfor, om danske soldater i deres fritid uden for operationsområdet og ud over de nævnte tiltag kan forhindres i at bruge prostituerede. Den juridiske vurdering er, at det generelt ikke kan lade sig gøre efter gældende lov.

Som justitsministeren nok vil komme nærmere ind på i forbindelse med beslutningsforslag nr. B 149, reguleres statsansattes adfærd i deres fritid allerede af det såkaldte dekorumkrav. Det

kan tages i anvendelse under hensyn til indhold og art af ansattes konkrete stilling samt de konkrete omstændigheder i situationen, og disse regler anses også i forsvarssituationen med udsendelse af soldater til internationale operationer at være tilstrækkelige til at regulere de ansattes adfærd af tjenstlige grunde, når det vurderes nødvendigt.

Man kan argumentere for, at den foreslåede underskrivelse af en kontrakt, hvor den udsendte soldat erklærer sig villig til at afstå fra brug af prostituerede under udsendelsen, er en skærpeelse af dekorumkravet, og at en overtrædelse derfor bør få personalemæssige konsekvenser for den enkelte, men man kan nævne flere aspekter, som taler imod den fremgangsmåde.

Kl. 15.45

Et eksempel: Den foreslåede kontrakt kunne få den konsekvens, at en udstationeret dansk soldat i en orlovsperiode i f.eks. Grækenland vil være underlagt et andet dekorumkrav end en dansk soldat, som opholder sig samme sted på ferie. En sådan forskellighed i dekorumkravet er ikke hensigtsmæssig, og er situationen den, at den udstationerede soldat holder orlov i Danmark, jamen så vil forskellen i dekorumkravet jo fremstå endnu mere uhensigtsmæssigt.

Den foreslåede underskrift imod brug af prostituerede vil være et indgreb i den personlige frihed for de udstedte soldater. Forslagsstillerne anfører, at udsendelse er et valg, som den enkelte soldat selv har truffet ved ansættelsen, hvorfor afsavn er en del af jobbet under en udsendelse.

Hertil skal det anføres, at der på tilsvarende vis vil kunne argumenteres for, at ansatte i forsvaret skal afholde sig fra f.eks. at drikke alkohol i deres fritid under udstationeringer, fordi det på tilsvarende vis kan påvirke synet på soldaterne som ambassadører for Danmark.

Uanset den principielle enighed med forslagsstillerne i forsøget på at begrænse udsendte soldaters brug af prostituerede, ja, så bør den slags reguleringer af den enkelte danskers personlige frihed i fritiden næppe ske gennem personaleretlige tiltag.

Endelig vil en regulering af udsendte soldaters adfærd i forhold til øvrige statsansatte på tjenesterejser virke uhensigtsmæssig, særlig når de udsendes til samme operationsområde.

Samlet set mener regeringen, at Forsvarskommandoens policy for udstedelse af en adfærdskodeks og hertil kommer også NATO's arbejde på samme område fremhæver og understreger

problemet for de udsendte soldater og giver direkte anvisninger på en hensigtsmæssig opførsel under udsendelsen.

I de tilfælde, hvor det konkret vurderes nødvendigt at regulere en ansats adfærd i forhold til brug af prostituerede, vil de eksisterende regler på området kunne anvendes.

Derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Ministeren startede meget klart med at sige, at regeringen er enig i, eller at ministeren er enig i, at udsendte soldater bør undgå at gå til prostituerede, når de er udsendt.

Og så tænkte jeg: Dejligt; godt, vi har fået en ny forsvarsminister, som er en moderne mand, fleksibel, ikke bange for ligesom at bryde nogle nye veje og sige: Selvfølgelig må man gøre det her.

Det er klart, at det ikke er let at blive ny minister; man bliver jo pakket ind i vanerne fra den tidligere minister og i alle de her forbehold. Og jeg synes, det var synd, at ministeren næsten til sidst begyndte at sammenligne det at drikke alkohol, når man er udsendt, med det at bruge prostituerede.

Der vil jeg godt spørge ministeren: Er ministeren ikke enig i, at der er en verden til forskel på, om man som udsendt og dermed som en slags ambassadør – også når man er på ferie som udsendt – drikker sig fuld på en bar, eller om man bruger en prostitueret?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg medgiver fru Anne Grete Holmsgaard, der er en stor forskel, og det var også kun et eksempel medtaget for at demonstrere, hvor svært det kan være, fordi indgrebet i den enkelte soldats frihed jo er et indgreb, hvad enten det går på brug af prostituerede i fritiden eller indtagelse af alkohol.

Det, jeg håber jeg fik frem i min tale, er, at det er et meget alvorligt problem, som vi også tager fat om i forsvaret. Jeg er helt på det rene med fra mit arbejde tidligere i OSCE, at trafficking af kvinder er et kæmpeproblem specielt i Østeuropa, og derfor er det også vigtigt for mig at understrege, at soldater i missionsområderne ikke kan bruge prostituerede både af hensynet til forholdet til de civile, og også fordi vi simpelt hen ikke ønsker det.

Men problemet opstår, når soldaterne har fritid og tager til et andet land. Lige så vel som det i dag ikke er forbudt for soldater eller andre mænd i deres fritid at gå til prostituerede i Danmark, så er det meget svært at lovgive om det i soldaternes fritid, men i tjenesten ser vi alvorligt på det, og der er der lavet adfærdsregler for soldaters brug af prostituerede, og det er nul i missionsområdet.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er klart, at der vil være nogle skævheder i det her, afhængigt af, hvordan man stiller det op.

Den ene måde, man kan stille det op på, er ved at sige: Jamen hvad med den civile dansker, der er på ferie i Grækenland, og den udstationerede fra de danske styrker, der er på ferie. Forskellen er jo imidlertid, at når man er på Rest and Recuperation, så er man det i en kort periode, og man er stadig væk i tjeneste, og man er stadig væk ansat som en del af den internationale styrke i Danmark.

Kl. 15.50

Jeg synes derfor, det er forkert at lave den sammenligning, for sammenligningen bør gå på, at man stadig væk er udsendt, men har en kort pause i sin udsendelse, men ikke desto mindre er man stadig væk en slags ambassadør for Danmark og bør derfor leve op til de her krav.

Vi har netop ikke stillet forslag om, at det skal gøres forbudt, men at det skal ind i kontrakten.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at selvfølgelig er det vigtigt, at soldaterne opfører sig rigtigt på deres orlov, men det er jo en form for ferie eller orlov, de har. Jeg synes, der ligger nogle gode tiltag i, at man vil oplyse soldaterne om konsekvenserne ved at bruge prostituerede, både for de prostituerede og for soldaten selv, men det er bare sådan, at vi anser det som værende meget svært at gå ind og ville bestemme over soldatens fritid.

Vi anerkender, at vi har ansvaret ude i missionsområdet, og der bliver lavet en streng policy både med hensyn til prostituerede og indtagelse af alkohol, hvis det kommer dertil, netop af hensyn til sikkerheden, og hvordan man virker i området, og så selvfølgelig det problem, som ligger i det, at det mange gange er udnyttel-

se af kvinder, som måske mod deres vilje er kommet ind i prostitution.

Derfor mener jeg faktisk, at vi tager problemet alvorligt, og jeg kan give fru Anne Grete Holmsgaard håndslag på, at vi selvfølgelig vil følge den udvikling inden for NATO, hvor man prøver at behandle det her problem og se, hvad man kan gøre for at mindske soldaters brug af prostituerede, også når de er væk fra området.

Jeg må sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at alene ved en transport til et andet land vil man også kunne sige til soldater, at der er områder, vi ikke vil have, de kommer, hvis det er således, at der er en kendt connection mellem det missionsområde, der er, og så de barer eller de gader, hvor prostituerede eventuelt holder til.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Anne Grete Holmsgaard har allerede spurgt om noget af det, jeg gerne ville spørge om, men jeg vil blot hæfte mig ved, at ministeren brugte udtrykket »indgreb i den personlige frihed« flere gange i slutningen af sin svartale.

Jeg synes godt, ministeren må præcisere, at enhver form for adfærdskodeks jo tilsigter at begrænse den personlige frihed. Den tilsigter jo netop at prøve at sige til folk: I skal altså ikke gøre, hvad pokker I har lyst til, fordi I er udsendt på Danmarks vegne eller på organisationens vegne, og det spiller en rolle, hvordan I opfører jer. Så det der med den personlige frihed er jo netop noget, man skal begrænse, når man laver en adfærdskodeks, og der er jo præcis i forslaget ikke tale om et forbud, men om en adfærdskodeks, som man skriver under på i forbindelse med kontrakten, og derfor ikke et forbud i straf-felovsmæssig forstand.

Men jeg vil blot spørge ministeren om følgende konkrete eksempel: Er det ikke fuldstændig lige så skadeligt for Danmarks eller for NATO's eller for FN's omdømme, hvis en dansk soldat, der er udsendt på Danmarks vegne, i sin fritid begår et eller andet ubehageligt i et land, hvor vedkommende er på orlov, f.eks. raserer et bordel, eller hvad man kan finde på? Er det ikke lige så ubehageligt for den styrkes omdømme, som hvis det foregik i tjenesten?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, at det er et problem, hver gang en dansk statsborger begår

noget i udlandet, som sætter os i et dårligt lys. Det handler jo ikke kun om soldater.

Det er jo sådan, at når vi har soldater ude og de har deres ferie og de holder den i et andet land, så spankulerer de jo ikke rundt i en dansk uniform, så er de civile mennesker som du og jeg. Det betyder, at selvfølgelig er det et problem, men det er et problem, hvordan alle mennesker opfører sig.

Jeg vil sige, at det er vigtigt for mig at understrege, at vi tager hånd om dem, når de er i uniform – dér har vi strenge regler – men det er netop i deres fritid.

Jeg kan illustrere med et eksempel, hvor grotesk det kunne blive: Hvis en soldat tager hjem til Danmark på orlov og har de lyster, som gør, at han går til prostituerede med en kammerat, så skulle det, han gør, så være ulovligt, mens det, kammeraten gør, er lovligt. Det sætter det lidt på spidsen.

Det betyder jo ikke, at jeg står her og forsvarer, at det sker; det betyder bare, at jeg siger: Deres fritid er deres egen, tjenestetiden tager forsvaret sig af, og der regulerer vi brug af prostituerede til nul i missionsområdet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er godt klar over den juridiske sondring mellem en privatperson, som er på orlov, og den, der er udsendt, og som er i uniform, men jeg tænker på den skade, der kan ske på det image, som de danske soldater har, når de bliver sendt ud, at der, uanset at de ikke er i uniform, kommer historier om dem i pressen, måske endda i verdenspressen, om, at danske soldater på orlov i land xx har opført sig svinsk eller opført sig fuldstændig utilstedeligt.

Så jeg taler ikke så meget om, at man selvfølgelig rent juridisk er en fri person, når man har orlov, men den skade, der kan komme over Danmark som deltager i en eller anden fredsbevarende styrke, er jo lige så stor, hvad enten ulykkerne begås, når man har orlov, eller når man er i fuld uniform.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade)

Til det vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at det selvfølgelig er et problem, hvis og når det sker. Men hvis folk begår noget, som er ulovligt i det land, så har man også mulighed for militært at tage action på det.

Har man opført sig voldeligt eller på andre måder uhensigtsmæssigt under en orlov, så er det jo ikke sådan, at det er forsvaret uvedkommende. De soldater, der er på orlov, ved godt, at de også bliver bedømt på de handlinger, de begår i de lande, hvor de har orlov.

Men selvfølgelig er det et problem, hvis det sker, lige så vel som det er et problem, hvis det er andre mennesker fra mit land, der kaster skam over Danmark. Det vil altid være et problem, men det er svært at lovgive sig ud af.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil blot byde forsvarsministeren velkommen i hans nye job og sige, at vi håber på en god og lang embedsvirksomhed, og vi er ganske overbevist om, at forsvarsministeren også vil være i stand til at udføre den.

Jeg har blot et ønske, som jeg ikke kan tilbageholde. Når forsvarsministeren holder den fortræffelige tale, som jeg hører på med stor sympati og tilslutning, kan jeg alligevel ikke lade være med at stejle på et enkelt område, og jeg ville ønske, at forsvarsministeren i stedet for policy ville sige politik, i stedet for connection ville sige sammenhæng og i stedet for action ville sige handling. Det er en lille ting, men blot et beskedent ønske til forsvarsministeren.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Til hr. Søren Krarup vil jeg først sig tak for de pæne ord, og så sige, at det vil jeg så prøve på fremover at holde mig til. Blot prøvede jeg både at nævne det danske og det ord, man bruger omkring udsendelserne, men jeg skal hermed give hr. Søren Krarup tilsagn om, at jeg fremover vil prøve at holde mig kun til de danske ord.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Har hr. Krarup flere spørgsmål? ... Nej.

Så er der ikke flere spørgsmål til forsvarsministeren, og vi vender blikket mod justitsministeren.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det beslutningsforslag, vi behandler i dag, går ud på at pålægge regeringen at fremsætte lovforslag om og foretage andre administrative ændringer, der måtte være nødvendige for det første for at kriminalisere prostitutionskøbere i Danmark og for det andet at forbyde udsendte i statens tjeneste at købe seksuelle ydelser.

Regeringen, vil jeg godt sige, er helt enig med forslagsstillerne i, at vi i videst muligt omfang skal beskytte kvinder, som udnyttes via prostitution. Prostitution er som oftest udtryk for og er også årsag til sociale problemer, og det kan vi ikke bare se gennem fingre med. Det gælder derfor om at undgå, at personer, og det er jo oftest kvinderne, bliver rekrutteret til og fastholdt i prostitution.

En særlig gruppe af de kvinder, der ender i prostitution, er ofre for menneskehandel. Med henblik på disse kvinder lancerede regeringen i december 2002 en handlingsplan til bekæmpelse af kvindehandel. Planen indeholder en række aktiviteter, der har til hensigt dels at forebygge kvindehandel, dels at støtte ofrene.

Efter regeringens opfattelse er vi imidlertid først og fremmest forpligtet til i videst muligt omfang at bekæmpe de skruppelløse personer, der ud fra et ønske om profit rekrutterer og udnytter kvinder til prostitution. Vi skal sætte hårdt ind over for bagmændene og ad den vej medvirke til at beskytte de prostituerede.

Der er allerede vedtaget flere lovændringer med henblik på at bekæmpe de ofte meget organiserede netværk, der står bag prostitutionsmiljøet i Danmark. Således blev der i 2002 indsat en særlig bestemmelse om menneskehandel i straffeloven med en strafferamme op til 8 års fængsel, og i 2003 fik politiet mulighed for at foretage telefonaflytning i de såkaldte rufferisager.

Det beslutningsforslag, vi nu diskuterer, retter sig imidlertid ikke mod bagmændene, men mod de prostitueredes kunder. I Sverige er der som bekendt gennemført et sådant forbud. Det fremgår af flere kilder, at der efter lovændringerne er sket et fald i gadeprostitution, hvorimod der ikke er dokumenteret et fald i den samlede prostitution.

I 2001 konkluderede politiet i Skåne derimod i en rapport, at der ikke var belæg for at fastslå, at prostitution som sådan var formindsket. Det skyldes delvis, at kunderne og de prostituerede traf aftale om tid og sted pr. mobiltelefon og ikke på gaden.

Det fremgår endvidere af den skånske undersøgelse, at de prostituerede har fået en hårdere tilværelse, fordi det mindskede kundegrundlag har ført til øget konkurrence. Denne konkurrence indebærer, at de prostituerede må acceptere lavere priser og dermed er villige til at tage flere kunder samt fristes til at acceptere at levere ydelsen uden brug af beskyttelse mod kønssygdomme.

For så vidt angår menneskehandel, fremgår det af rapporter fra 2002 og 2003 fra det svenske Rikskriminalpolis, at forbud mod køb af seksuelle ydelser efter Rikskriminalpolisens opfattelse har haft en positiv virkning. Således har flere kvinder bl.a. fortalt, at menneskehandlere, som de har været i kontakt med, ikke anser Sverige for et godt marked, idet det er for vanskeligt at drive virksomhed.

KI. 16.00

Efter regeringens opfattelse er der mange betænkeligheder knyttet til at forsøge at komme prostitution til livs ved hjælp af en generel kriminalisering af kunder til prostituerede. I relation til bekæmpelse af menneskehandel er det naturligvis væsentligt, at Danmark ikke internationalt fremstår som et land, hvor menneskehandlere frit kan drive en lukrativ virksomhed.

Det er imidlertid min opfattelse, at det kan opnås med andre midler uden at gribe til noget så vidtgående som kriminalisering af kunderne. Effektiv efterforskning og strafforfølgning må for mig at se være det primære middel. Dette kan suppleres med midler som f.eks. den annoncekampagne, der blev gennemført i forbindelse med handlingsplanen til bekæmpelse af kvindehandel.

Gennemfører vi en kriminalisering af prostitutionskunder, vil det medføre en risiko for, at prostitutionen kommer til at foregå i det skjulte. Det vil betyde, at det bliver meget sværere for de sociale myndigheder at komme i kontakt med de mest udsatte prostituerede, altså de prostituerede, der i allerhøjeste grad behøver vores hjælp.

Samtidig løses de prostitueredes sociale problemer ikke af, at kunderne straffes, tværtimod viser svenske erfaringer, at man risikerer, at de får en endnu sværere hverdag og udsættes for en større helbredsmaessig risiko. Det bør også tages i betragtning, at håndhævelsen af et sådant forbud kan vanskeliggøres betydeligt på grund af bevismæssige problemer.

Regeringen finder, at vi i stedet for at koncentrere os kunderne bør koncentrere os om at bekæmpe de bagmænd, som står bag udnyttelsen af de prostituerede, og regeringen kan derfor ikke støtte den del af beslutningsforslaget.

Jeg vender mig så mod beslutningsforslagets anden del, nemlig om indførelsen af et forbud mod køb af seksuelle ydelser for udsendte i statens tjeneste. Spørgsmål om almindelige vilkår for personer ansat i statens tjeneste hører som bekendt under Finansministeriet. I den forbin-

delse har Finansministeriet over for Justitsministeriet peget på, at statsansattes adfærd allerede i dag til en vis grad er reguleret gennem det såkaldte dekorumkrav, som også kaldes værdighedskravet.

Dette værdighedskrav fremgår af tjenestemandsløvens § 10, hvorefter tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling og så vel i som uden for tjeneste vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Et tilsvarende værdighedskrav gælder for overenskomstansatte og andre, der ikke er omfattet af tjenestemandsløvene.

Når man skal vurdere, om den ansattes adfærd er i overensstemmelse med værdighedskravet, ser man på den konkrete stillings art og indhold. Kravene til den ansatte kan dog også variere efter de omgivelser, som tjenesten udføres i. Typisk vil værdighedskravet angå tilfælde, hvor der er tale om en strafbar handling, men kravet kan også være tilsidesat, selv om handlingen ikke er strafbar. Dette må som sagt vurderes i forhold til stillingens art og indhold samt i forhold til de omgivelser, som tjenesten udføres i.

Afhængigt af de konkrete omstændigheder kan en bestemt type adfærd således være acceptabel i et tilfælde, mens samme adfærd i et andet tilfælde vil blive vurderet som uacceptabel. Hvis en ansats adfærd er i strid med værdighedskravet, kan der blive tale om personaleretlige sanktioner, f.eks. en advarsel til den ansatte eller i grovere tilfælde afskedigelse.

På den anførte baggrund har Finansministeriet over for mig tilkendegivet, at de gældende regler om ansattes forhold i og uden for tjenesten efter Finansministeriets opfattelse må anses for tilstrækkelig til, at der kan tages højde for situationer, hvor der af tjenstlige grunde er behov for at regulere de ansattes adfærd, f.eks. i forbindelse med spørgsmål om køb af seksuelle ydelser.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget berører man også adgangen for udsendte i forsvars tjeneste til at købe seksuelle ydelser. Om dette spørgsmål vil jeg i det hele henvise til det, som forsvarsministeren netop har givet udtryk for, og regeringen kan således heller ikke støtte denne del af beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er et par korte bemærkninger til justitsministeren, først fru Bodil Kornbek.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg er meget vel klar over, at der er sket nogle tiltag fra regeringen med henblik på at skulle fange bagmændene, og det er også noget, vi har stemt for, og det ligger os også meget på sinde. Ingen tvivl om det.

Jeg er også glad for ministerens ord, når hun siger, at vi gerne vil beskytte kvinder mod prostitution og beskytte ofre for kvindehandel, der selvfølgelig er fuldstændig uacceptabel.

Så vender vi os mod det hjemlige marked, hvis man kan tillade sig at sige det på den måde. Den bekæmpelse er det også værd at tage med. Det her drejer sig ikke kun om handel med kvinder, der kommer udefra, det er en handel med kvinder uanset nationalitet, og det vil sige også danske kvinder. Det er vel også interessant at sætte ind der.

Vi er godt klar over, at en kriminalisering alene ikke er nok, og derfor har vi også haft fremsat et forslag om en helhedsorienteret indsats over for prostituerede, og det kunne regeringen heller ikke stemme for. Derfor kunne man spørge, hvad det er for en indsats, man vil gøre, for man mener jo ikke, at dokumentationen fra Sverige er god nok.

Vil man foretage nogle undersøgelser for at se, hvordan det virker i Sverige, hvad det er, man kan påvise, for der er jo sket et reelt fald?

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til fru Bodil Kornbek, at jeg tror da meget langt hen ad vejen, at der er meget stor enighed i Folketinget om, at vi må gøre, hvad vi kan for at bekæmpe ikke mindst alle de sociale problemer, der er en konsekvens af prostitution. Men som jeg har tilkendegivet, mener jeg ikke, at vejen at gå er at følge den svenske model.

Der er lavet talrige undersøgelser, og såfremt der er behov for det, oversender vi gerne det materiale, der er til rådighed – mange af rapporterne er tilsendt Retsudvalget – for at man kan se, hvor problematisk det er at følge den svenske model.

Noget af det jeg personlig, og det er med henblik på det, fru Bodil Kornbek netop har givet udtryk for, synes er noget af det allermost problematiske, er, at de, der har det allersværest, bliver drevet til i det skjulte at drive prostitution, og dermed bliver det endnu sværere for

behandlere, sociale myndigheder, at komme i kontakt med vedkommende.

Derfor tror jeg egentlig, at det er bedre at fastholde den praksis, vi har lovgivningsmæssigt i Danmark, men så sikre os, at de sociale myndigheder naturligvis er opmærksomme og gør, hvad de kan for de her grupper, hjælper dem ud af den elendighed, de er i, og sikrer dem et andet perspektiv og også en anden indtægtskilde i livet.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg er naturligvis enig i de meget fine ord om en anden indtægtskilde i livet, og at de skal hjælpes ud osv. Det er derfor, at man sådan set kan undre sig over, at regeringen sparer bl.a. på det opsøgende arbejde. PRO-Centret i Århus må lukke, der er ikke nogen handlingsplaner på hele det her område.

Vi har fremsat et konkret forslag netop til at lave den her helhedsorienterede indsats over for prostituerede, det har regeringen overhovedet ikke kunnet stemme for. Man har en meget afventende holdning til det. Jeg håber, der kommer noget mere, hvad skal man sige, gang i indsatsen fra regeringens side, hvis det, ministeren udtrykker, skal være korrekt.

Der er en artikel i Information i dag af projektleder Aase Rieck Sørensen fra Center for Ligestillingsforskning, hvor hun skriver, at der er en sammenhæng mellem samfundets holdning og antallet af prostituerede. Der er også lige kommet et ph.d.-resultat fra Københavns Universitet, der viser, at der er en sammenhæng mellem den lovgivning, et land har i forhold til prostituerede, og antallet af prostituerede.

Denne undersøgelse viser så også, at den holdning, man har i befolkningen, også ændrer karakter, når der bliver taget klar stilling i lovgivningen. Har ministeren nogen kommentarer til den del af det, at det, at man har en lovgivning, også rent faktisk kan have en adfærdsgulerende virkning?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Nu har jeg ikke set den pågældende artikel og kender derfor heller ikke noget til den undersøgelse, som fru Bodil Kornbek henviser til.

Men selvfølgelig er det klart, at den lovgivning, vi har, har en helt klar holdningspåvirkning af befolkningen. Det er også derfor, at det ikke er forbudt at være prostitueret. For mig at

se handler det meget om, at vi ikke skal stigmatisere denne her gruppe, men sørge for at give en hjælpende hånd og vise en anden vej socialt.

Jeg vil gerne fastholde over for fru Bodil Kornbek, at jeg tror, man skal tænke sig meget grundigt om, hvis man begynder at ændre de grundlæggende retspolitiske ting og ikke mindst de lovgivningsmæssige initiativer i forhold til denne her gruppe, fordi man meget nemt risikerer at gøre tingene værre for de personer, man allerhelst vil hjælpe. Det er også det, jeg forsøger at give udtryk her.

Men jeg vil sige til fru Bodil Kornbek, at jeg da absolut er indstillet på under udvalgsbehandling, at vi må se på den rapport; jeg kender den som sagt ikke særlig godt og vil også meget gerne kommentere det, der hører under mit ministerium. Der er nok også andre ministerier, bl.a. Socialministeriet, der er involverede.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Vi erkender i SF, at det er en svær diskussion, om man skal kriminalisere kunderne, eller om man ikke skal gøre det. Men en af de ting, justitsministeren sagde i sit eget indlæg under B 149 var, at det, man har opnået i Sverige, er, at Sverige ikke betragtes som et godt marked blandt menneskehandlere.

Så sagde justitsministeren umiddelbart bag efter, at vi ikke er villige til at gå den vej, vi tror, at vi kan opnå de samme resultater ved en anden indsats.

Jeg vil godt spørge justitsministeren, om hun synes, der er noget, der peger på, at vi herhjemme har så gode resultater med at fange bagmændene ind, at det faktisk er berettiget at tro på, at vi kan opnå lige så gode resultater.

Nu ved jeg godt, at regeringens handlingsplan kun har kørt i kort tid, men det er også meget få bagmænd, det overhovedet er lykkedes at få fanget så meget ind i nettet, at man har kunnet rejse en sag mod dem.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil da sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at jeg ville ikke stå her på talerstolen, hvis ikke jeg mente, at der var kød og blod og kraft i de redskaber, som i dag er til rådighed for at fange bagmændene.

Noget af det, politiet har manglet, og som politiet peger på vil medvirke til at få langt flere

bagmænd fanget og stillet til ansvar for deres gerninger, er den ændring, vi lavede af retsplejeloven sidste år, som giver mulighed for aflytning i rufferisager. Det er jo egentlig foranlediget af Kristendemokraterne, der fremsatte et forslag på selv samme område. Det er klart, at det er forholdsvis ny lovgivning, og det er noget af det, der har vanskeliggjort det.

I mange af de sager, der har været omtalt i medierne, har man jo netop peget på, at det ofte har været meget vanskeligt for politiet at få optrævlet de organiserede netværk på grund af de begrænsninger, der har været i retsplejeloven, men de er altså ændret nu. Så jeg har en meget stor tro på, at med de redskaber, der i dag er til stede, vil det lykkes for politiet at få optrævlet flere af de organiserede netværk, uanset om det er udlændinge eller det er danskere, der står bag, så de ansvarlige kan stå til ansvar for deres gerninger.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Vel er der ting, der skal have lov til at virke, som ministeren også gør rede for, men jeg synes alligevel, at man må sige, at uanset de handlingsplaner osv., der er taget initiativ til, også på baggrund af Kristendemokraternes forslag, er der alt andet lige ikke meget, der tyder på, at antallet af prostituerede i Danmark for alvor er på vej ned, slet ikke. Det siger også de, der arbejder blandt de prostituerede ikke mindst her i København, og nogle af dem efterspørger så i øvrigt bl.a., at man kriminaliserer kunderne.

Så har regeringen den holdning, at hvis man kriminaliserer kunderne, vil prostitutionen blive mere skjult, og så vil det gøre det sværere, som ministeren siger det, at nå nogle af de prostituerede også med socialhjælp, sådan som man gerne vil.

Nu vil vi så i øvrigt for det første gerne se den mere socialhjælp. Hvis det for det andet var en generel holdning, så skulle det jo også betyde, at vi f.eks. ikke skulle gøre ret meget for at bekæmpe salg af narko, for det gør det jo også sværere for narkomanerne at få fat i narko. Det bliver mere kummerlige forhold, de skal injicere narkoen under osv. osv. Så skulle vi til at have flere sprøjterum. Vi skulle måske i virkeligheden lave flere forsøg med udlevering af heroin til de hårdest belastede narkomaner.

Hvorfor lige præcis på det her område? Skal vi for at kunne nå de prostituerede med en bredere social indsats sådan nærmest lade stå til og

sige, at kunderne vil vi frem for alt ikke røre ved? De skal have lov til at få deres. Som jeg hører det, er det jo nærmest det, regeringen siger med den holdning, som den lægger for dagen.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Jann Sjørnsen, at de argumenter, jeg har brugt, står jeg ved, også det argument, som hr. Jann Sjørnsen ikke er enig i.

Men jeg må også sige til hr. Jann Sjørnsen, at hr. Jann Sjørnsen siger på den ene side, at man skal se til Sverige, men det lyder ikke til, at hr. Jann Sjørnsen lytter meget til nogle af de erfaringer, man har fra Sverige. Noget af det, jeg synes der er problematisk, er jo, at man ikke kan tale om et fald i prostitutionen, hvis det blot er den åbenlyse prostitution, der er faldet, for så er den skjulte prostitution steget.

Jeg tror alt andet lige, at de kvinder, der lever af prostitution i det skjulte, har det langt, langt ringere end dem, der lever af prostitution, der foregår i et mere åbent regi.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Sjørnsen, sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg kender godt tallene fra Sverige, og det kan selvfølgelig godt diskuteres, om der har været et fald, eller om man kan sige, at man har undgået at få den stigning, som vi bl.a. har oplevet her i Danmark i de sidste år for ikke at sige i de sidste måneder. Tallet er jo nærmest eksploderet i de senere år, netop fordi vi er et attraktivt – jeg vil næsten ikke sige det, men alligevel – marked for ikke mindst de menneskehandlere, der tjener fedt på at sælge prostituerede til det danske marked. Det tal eksploderer i Danmark. Det gør det ikke på samme måde i Sverige, fordi det ikke er attraktivt at være der, når man også er i risikozonen for at blive dømt som kunde og ikke kun som bagmand.

Så synes jeg også, at det burde tælle, at nogle af dem, som trods alt arbejder socialt med disse prostituerede herhjemme, bl.a. Reden, jo bl.a. har talt for, at man burde overveje at kriminalisere kunderne, netop fordi det kan mindske antallet. Det skal selvfølgelig ikke stå alene, det skal kombineres med en stærkt forøget indsats, sådan som Kristendemokraterne også har foreslået det.

Det er der, jeg synes, at det overhovedet ikke hænger sammen, for nok er der taget nogle få initiativer, men den massive sociale indsats for også at komme de prostituerede til hjælp synes jeg altså ikke man kan tale om at der er tilvejebragt hverken under denne eller tidligere regeringer.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen man må bare konstatere, at der er en uenighed mellem regeringen og Kristendemokraterne om det her tema. Vi finder altså, at der er flere ulemper, end der er fordele ved at foretage en kriminalisering af kunderne. Vi tror på, at en effektiv retsforfølgning, rigtige redskaber til politiet er den måde, man skal bekæmpe organiserede kriminelle netværk på.

Kl. 16.15

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til justitsministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Det bliver dermed hr. Ulrik Kragh som ordfører, og jeg har forstået, at Venstre deler ordførerskabet, så man finder selv ud af, hvordan man vil fordele de 10 minutter mellem sig.

Ulrik Kragh (V):

Jeg vil gerne bede om 5 minutter, hvis det er i orden.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 186 om fastsættelse af en adfærdskodeks for udsendte soldater, som er det, jeg i første omgang vil koncentrere mig om, og så kommer Venstres ordfører på det andet forslag bagefter, så kan vi fremføre, at seksuelt misbrug og handel med kvinder til prostitution er usmageligt og skal bekæmpes. Det er vigtigt for Venstre at fastslå, inden vi tager debatten om SF's beslutningsforslag om fastsættelse af en adfærdskodeks for udsendte soldater.

For at sætte tingene i perspektiv ville jeg gerne berette om en køretur, jeg havde på Solsortellet fra Pristina til Mitrovica i Kosovo i september 2002. Det var tankevækkende at opleve køreturen med de mange ødelagte huse fra serbernes udrensninger og de efterfølgende hævnogter fra kosovoalbanerne.

Men lige så tankevækkende var de små oaser af luksushoteller, som for hver 20 km var placeret mellem ruinerne. Jeg undrede mig over, hvor den velstand kom fra, og fik den forklaring, at det var den lokale mafias bordeller. Det var

skræmmende at se, hvor mange penge de skrupelløse bagmænd scorede på de tvungne kvinder. Jeg følte lede ved at tænke på det, og det ligger mig personligt på sinde, at dansk international indsats kan være behjælpelig med at imødegå den form for misbrug af kvinder.

Virkemidlerne til bekæmpelsen af trafficking og misbrug af kvinder til prostitution skal være de rigtige.

Venstre er af den opfattelse, at kampen mod trafficking og misbrug af kvinder til prostitution skal føres igennem internationalt efterforskningssamarbejde og hårdere anslag mod bagmændene, som profiterer af de ulykkelige kvinder, der bliver fanget i tvangsforhold som prostituerede. Det er virkemidler, som giver effekt.

Derimod finder Venstre, at SF's og andres moralske klapjagt på og konstante mistænkeliggørelse af danske soldater er usmagelig og usaglig. Når man hører retorikken, lyder det til tider, som om danske jensers primære funktion er utugt i prostitueredes skød. Det billede kan jeg slet ikke genkende, og jeg synes, at de, der fremfører det, burde koncentrere sig om det væsentlige frem for den usmagelige mistænkeliggørelse af danskere, som hver dag sætter deres liv på spil for at sikre andre menneskers frihed og fremtid.

Folketingets Forsvarsudvalg har behandlet emnet om en adfærdskodeks ved spørgsmål til ministeren og ved åbent samråd.

Ved de tidligere behandlinger har Venstre tilkendegivet, at vi ikke kan støtte forslaget om særlige indskrænkninger af soldaternes frihed i deres fritid. Den holdning har vi stadig, og derfor kan vi selvfølgelig heller ikke støtte forslaget i dag.

Forsvaret har lavet en udmærket personalepolitik for soldaters opførsel under udsendelse. Heraf fremgår det, at soldater ikke må have privat samkvem, herunder brug af prostituerede, i missionsområdet. Dette er helt relevant for at sikre soldaternes uafhængighed og upartiskhed i forhold til lokalbefolkningen, hvor de har deres mission. Så langt er det relevant at have regler.

Der, hvor Venstre finder forslaget her for vidtgående, er, når danske soldater tages ud af missionsområdet for at få hvile og genopbygning. Den type orlov er typisk en 60-timers-orlov, hvor soldaterne transporteres ud af missionsområdet, f.eks. til et naboland. Venstre forventer, at de danske soldater opfører sig ordentligt, når de er i disse orlovssituationer og holder fri. Forsvarets personalepolitik fraråder også i disse situa-

tioner besøg hos prostituerede og oplyser om risikoen for kønssygdomme. Det er alt i alt meget fornuftigt.

Men når det er sagt, så er vilkåret altså, at den enkelte person har fri. Hvis en soldat som privatperson i sin fritid besøger en prostitueret, og det ellers foregår lovligt i det land, hvor det nu engang foregår, så er det ikke noget, Venstre vil blande sig i. Prostitution er lovligt i Danmark, og hvis prostitution også er lovligt i landet, hvor soldaten har orlov og holder fri, så er det et privat anliggende. Det skal vi ikke blande os i, og derfor afviser vi forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Der er lige en enkelt kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hr. Ulrik Kragh gik helt op i den store falsat undervejs ved at sige, citeret efter hukommelsen: SF's og andres klapjagt på danske soldater.

Hvad er det baseret på? Når man svinger sig derop, så er det fornuftigt, at man også kan sige, hvad det er baseret på. Hvad er det baseret på?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er baseret på, at man til stadighed mistænkeliggør danske soldater, som om danske soldater generelt bare gik ud og udfordrede det prostituerede marked. Det synes jeg ikke er et rigtigt billede, og det er ikke et billede, jeg kan genkende.

I eksempelvis den diskussion, som vi havde i det åbne samråd, syntes jeg jo også, at tonen var i et leje, der ikke står mål med, hvad danske soldater i øvrigt gør, og den måde, de opfører sig op.

Kl. 16.20

Desuden kunne et andet eksempel være, at fru Elisabeth Arnold under spørgsmål til ministeren redegjorde for, at soldater kunne gå ud og være voldelige eller gå ud og smadre et bordel. Det synes jeg heller ikke er rimeligt, i betragtning af at det ikke er eksempler, som er typiske for danske soldaters opførsel.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det var godt nok virkelig en pinlig gang for hr. Ulrik Kragh. Hvor er det, SF har ført klapjagt på soldaterne? Det åbne samråd er jo båndet, og det

er herligt. Det var der, hvor Venstres medlem, hr. Svend Heiselberg, sagde, og jeg citerer ordret:

»Jeg synes, det er helt naturligt, at unge mennesker, soldater, der er blevet sendt ud, har mulighed for at købe, øh, gå ind til prostituerede.«

Er det klapjagt på kvinder? Det har jeg faktisk ikke påstået. Hvor er det, vi har ført klapjagt? Det må hr. Ulrik Kragh simpelt hen dokumentere, eller også må han æde sine ord igen.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg synes, at den måde, man gang på gang fremsetter det her forslag på, og den måde, man mistænkeliggør danske soldaters opførsel på, er at betragte som en klapjagt. Det er ud fra det, og det er i den ånd, det skal forstås.

Hr. Svend Heiselbergs bemærkninger under det åbne samråd er hr. Svend Heiselbergs private, lige så vel som det, om man vil besøge en prostitueret, medens man er under udsendelse, hvis det er sådan, at man har fri og har orlov, er et privat spørgsmål.

Det er de kommentarer, jeg kan give det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er lidt overrasket over, at det helt tænkte eksempel, jeg kom med for et øjeblik siden over for forsvarsministeren, pludselig bliver inkluderet i den klapjagt, som nogle åbenbart efter hr. Ulrik Kraghs opfattelse skulle drive på danske soldater. Jeg må sige, at det undrer mig meget, og det tyder jo meget på, at hr. Ulrik Kragh åbenbart har en svag sag, siden han skal ty til den slags midler.

Jeg havde egentlig noget helt andet: Selve den formulering, som SF har i sit beslutningsforslag, går jo på, at der ikke er tale om et forbud, men at der er tale om en frivillig kontrakt, altså en adfærdskodeks, man skriver under på, hvor man afstår fra at benytte sig af prostituerede, når man udsendt.

Der er altså ikke tale om et forbud i strafferetlig forstand, der er tale om, at man indgår en frivillig kontrakt med sin arbejdsgiver om, at man ikke opsøger prostituerede, når man er ude. Det er da ikke det samme som at forbyde. Det er det samme som at pålægge eller stille nogle krav til de personer, man udsender, og som man lønner, og de skriver frivilligt under på aftalen.

Det er jo en helt anden type end at indføre det i straffeloven.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg er utrolig glad for, at fru Elisabeth Arnold fik muligheden for at slå fast, at det var et tænkt eksempel, for det er jo netop ikke typisk for danske soldater, at de roder sig ud i den type problemstillinger, som fru Elisabeth Arnold valgte at fremføre som et eksempel i Folketingssalen. Det er egentlig det, jeg mener med oppositionens mistænkeliggørelse. Så har jeg valgt at bruge ordet klapjagt, det kan man så tolke forskelligt.

Med hensyn til, om det er en frivillig aftale, eller om det er et forbud, fremførte jeg i min ordførertale, at såfremt prostitution er lovlig i det land, det foregår – prostitution er lovlig i Danmark – og når folk har fri, så mener vi ikke, der er nogen grund til at gå ind og lave særlige restriktioner, hverken gennem lovgivning eller igennem frivillige aftaler. Det er en privat sag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er helt klart, at hr. Ulrik Kragh på Venstres vegne ikke ønsker at støtte nogen af de her forslag, og det har vi forstået, og det er jeg sikker på at alle har forstået.

Jeg vil blot nævne, at netop fordi forsvarsministeren skulle have eksempler på, hvordan sådan noget kunne ske, så sagde jeg, at det må være lige så slemt for Danmark – et tænkt eksempel – hvis de raserer et bordel eller sådan noget, hvad enten de har uniform på eller ikke har det. Skaden for Danmark, som sender folk ud, er lige stor.

Når jeg så ikke bruger det tænkte eksempel, så vil jeg blot sige, at der dog har været sager, jeg ved ikke, om de er afgjort, jeg ved slet ikke, om de er rigtige, men der har været presseforlydender om, at danske soldater har besøgt mindreårige prostituerede nogle af de steder, hvor de har været udsendt.

Det er også et problem for Danmark, og derfor mener jeg under alle omstændigheder, at der kommer presseoverskrifter om, hvordan danske soldater opfører sig, og de kan bare mistænkes for at have haft omgang med f.eks. mindreårige. Det vil under alle omstændigheder også være forbudt i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Der skal ikke herske tvivl om Venstres holdning til tvungne prostituerede. Det var det, jeg indledte min ordførertale med.

Men når det er sagt, så synes jeg netop, at når fru Elisabeth Arnold er nødt til at basere sig på presseforlydender, men alligevel vælger at fremføre det som eksempler, så er vi inde i en situation, hvor det er en mistænkeliggørelse af danske soldater, som jeg ikke bryder mig om, og som jeg synes vi burde holde os fra. Vi har trods alt nogle mennesker, som gør en utrolig stor indsats for at sikre andres frihed og andres fremtid; de er med til at genopbygge den. Derfor synes jeg, at det vil være helt relevant, om man holdt sig fra den type eksempler, når vi taler om mennesker, der gør så stor en indsats.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg synes altså også, at det er skudt lidt over målet, når hr. Ulrik Kragh siger, at der er tale om en klapjagt med de her forslag. For det første indleder hr. Ulrik Kragh selv sin ordførertale med at forklare, hvor forfærdeligt det var at køre derne i nærheden af Pristina med de problemer, der var, som måske ikke var forårsaget af danske soldater, men nuvel, der var problemer.

For det andet har vi også hørt forsvarsministeren redegøre for, hvorledes man i NATO-sammenhæng arbejder med det her problem, for man må jo erkende, at der er et problem.

Derfor synes jeg sådan set, at det er lidt utroligt, at man her skal høre hr. Ulrik Kragh ligesom beskyldte nogle for at drive en klapjagt på et tema, som rent faktisk optager mange, inklusive NATO, som arbejder med problemstillingen. Det må være naturligt, at danske parlamentarikere også i den proces prøver at give deres bud på, hvad vi egentlig forventer, ikke bare af danske soldater, men – hvis man tager Kristendemokraternes forslag – af udsendte i det hele taget i statens tjeneste. For vores gælder jo alle. Jeg er sådan set enig i, at man ikke kun bør pege på soldater. Det må i virkeligheden gælde alle udsendte i statens tjeneste.

Så kunne vi i hvert fald ikke lande på, at der ikke er så store problemer, for hr. Ulrik Kragh har selv peget på dem i sin ordførertale. Det der med klapjagt kan vi vist godt pakke sammen.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg synes, det giver god mening, at hr. Jann Sjørnsen med det andet forslag forsøger at brede det ud til alle. Det, jeg føler mig stødt over på vegne af de danske soldater, der gør den her indsats,

er, at man alene vælger at fokusere på soldater. Det er ud fra det, at jeg valgte det sprogbrug, som jeg gjorde, og man kan så tolke og diskutere, om det er for voldsomt eller ej. Men sådan som jeg har defineret det, mener jeg, at det giver god mening.

Med hensyn til NATO's arbejde med problemet er det jo helt relevant, at man internationalt kigger på, hvilke problemstillinger der er, og hvordan NATO kan være med til at afhjælpe dem. Det synes jeg er helt relevant, og jeg synes, at den måde, forsvarsministeren redegjorde for det på, var udmærket, og den bakker vi naturligvis op.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Sjursens sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg havde også en vis forventning om, at Venstre bakkede forsvarsministeren op. Men netop fordi man arbejder med det i NATO-regi, er det jo også relevant, at den danske regering er lidt mere klar i mælet end det, vi har hørt hidtil i dag, at også Folketinget diskuterer, hvad vi har af forventninger til, hvad Danmark siger i internationale fora, når man diskuterer, hvad der skal ske, når soldater er udsendt, og når de også har orlov fra tjenesten i det missionsområde, de nu engang er udsendt til.

Det er da derfor, at begge forslag er relevante, for de indgår jo i virkeligheden i den diskussion og også i forhold til, hvad den danske regering måtte byde på. Der er det mig stadig væk en gåde, specielt når man ser på SF's beslutningsforslag – det taler jo alene om en adfærdskodeks, som ikke får nogen retslige konsekvenser – at ikke regeringen i det mindste kunne støtte det.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg synes, det er helt relevant, at man internationalt diskuterer, hvordan man kan bekæmpe bagmændene, der profiterer af det her, og hvordan man kan bekæmpe de strukturer, der profiterer af det her. Det arbejde er i gang i NATO. Der synes jeg, at vi skal deltage aktivt, og det synes jeg forsvarsministeren på en god måde har redgjort for.

Men til den øvrige del må jeg holde fast i, at prostitution ikke er ulovligt i Danmark. Hvis en soldat, der er udsendt i international tjeneste, har orlov, bliver taget ud af missionsområdet og

har fri, og det ikke er ulovligt at besøge en prostitueret der, så er det en privat sag, om han vælger at gøre det. Forsvaret har lavet en politik, hvor de fraråder det. Det synes jeg er fornuftigt, men når vi når til bundlinjen, er det en privat sag, og det skal vi ikke blande os i.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har bare to spørgsmål til ordføreren.

Fru Elisabeth Arnold siger nu, at ifølge SF's forslag er det her bare frivilligt, og hr. Jann Sjørnsen siger lige her, at det bare er en adfærdskodeks, der ingen konsekvenser har. Men er det ikke korrekt, at der på forsiden af det forslag, B 186, vi diskuterer, står, at alle soldater – alle, det er altså hver og en – forud for udsendelsen skal bekræfte i deres kontrakt, at de vil afstå fra det. Hvis det er alle soldater, så er det altså ikke særlig frivilligt. Hvis man skal bekræfte, så er det sådan i forsvaret – det beder jeg hr. Ulrik Kragh bekræfte – at de fleste har en sådan opdragelse, at hvis man med sin underskrift bekræfter et eller andet, så er det da meget mere bindende end en juridisk kontrakt. Man har jo givet sit æresord på, at man vil holde et eller andet, og det er da mere alvorligt end at bryde en eller anden tilfældig juridisk regel.

Kl. 16.30

Derfor er det da en meget, meget større binding. Der er ikke noget som helst frivilligt, og det har meget alvorlige konsekvenser, for man skal løbe fra sit løfte, hvis man vil bryde dette. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er fuldstændig korrekt, og jeg kan kun genkende det, at soldater, når de bekræfter noget, bekræfter det med deres ære. Det er netop derfor, at danske soldater ikke er i den her type problemer i hverdagen.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ordføreren for Venstre brugte ordet klapjagt et par gange, og det blev meget fremhævet af bl.a. fru Elisabeth Arnold, at det var der ikke tale om. Men fru Elisabeth Arnold fremhævede jo selv, og det vil jeg godt gøre, nogle presseforlydender, der havde været om udsendte danske soldaters misbrug af mindreårige børn.

Det er jo ganske rigtigt, og jeg tror, at fru Elisabeth Arnold meget nøje kan huske, at det var i

forbindelse med danske soldaters udstationering i Eritrea i Afrika. Adskillige auditører blev øjeblikkelig sendt derned, og det blev også i løbet af nogle få dage stadfæstet, at der intet overgreb var sket på nogen mindrerårige.

Når fru Elisabeth Arnold alligevel igen bringer det frem, der har været dementeret i samtlige aviser, kan det så ikke betragtes som en klapjagt på danske soldater?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det stemmer udmærket overens med det, jeg forstod ved ordet klapjagt, da jeg benyttede det.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Hr. Ulrik Kragh gjorde i sit indlæg meget ud af at sige, at når soldaten har fri, så har soldaten fri, og så kan vi ikke gøre noget. Det bliver jeg lidt forvirret over, for når jeg læser i den politik, Forsvarskommandoen har oversendt Forsvarsudvalget på bilag 148, hvor adfærdskodeksen fremgår, så står der faktisk nederst på side 2 under overskriften »Udarbejdelse af adfærdskodeks«:

»Det gælder således både for stater, hvori personellet virker som led i tjenesten som udsendt(,) og i stater, hvor R&R eller CTO« – i parentes bemærket er det fritid – »kan afvikles.«

Længere nede står der faktisk også, at man skal bemærke, at nogle af de ting, der står i adfærdskodeksen, kan være tjenstlige ordrer, og de er altså mærket med et »O«.

Lige nøjagtig den del, som handler om prostitution, er mærket med »O«. Derfor bliver jeg lidt forvirret, når hr. Ulrik Kragh siger: Jamen fritid er fritid, der kan vi ikke gøre noget.

Hvem har ret, papiret her eller hr. Ulrik Kragh?

(Kort bemærkning):

Ulrik Kragh (V):

Nu er det papir, som fru Sandy Brinck citerer fra, et eksempel på, hvordan en politik kan laves for et område.

Det er således, og det synes jeg er ganske fornuftigt, og jeg redegjorde også for det i min ordførertale, at når soldaterne er i missionsområdet, altså har fri i deres missionsområde, så er det ikke tilladt at have samkvem, og det er ikke tilladt at besøge prostituerede, fordi man skal sikre, at de danske soldater er upartiske og uaf-

hængige og kan passe deres arbejde. Der er et decideret »O« for, at det er en ordre, således at man sikrer sig, at danske soldater kan passe deres arbejde.

Noget helt andet er, hvis man bliver bragt ud af missionsområdet og er et sted, hvor der ikke er forbud mod prostitution i selve landet. Der er der så mulighed for, at den enkelte person, hvis det er vedkommendes private måde at agere på, kan gøre det, uden at forsvaret blander sig.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Sandy Brinck for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Først tilbageviser det i hvert fald hr. Ulrik Kraghs egen melding tidligere om, at man ikke kan gøre noget. Det kan man faktisk godt, hvis man vil. Men jeg tror altså også, at hr. Ulrik Kragh skal læse det her lidt mere grundigt, for der står: Det gælder således både for stater, hvori man har tjeneste, og i stater, hvor R&R og CTO afvikles.

Det vil sige, at der altså er tale om to former for stater, der, hvor missionen foregår, og i de stater, de områder, hvor man holder fri.

Det kan være, at vi kan få det mere afklaret i løbet af udvalgsarbejdet, for der er i hvert fald noget her, når man læser teksten bogstav for bogstav, som ikke stemmer helt overens med den fortolkning, som hr. Ulrik Kragh lægger frem på vegne af Venstre.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Der er udmærket konsistens, for hvis fru Sandy Brinck læser i det skema, der er vedhæftet samme dokument, som fru Sandy Brinck læser op fra, så er der under punkt 5 skrevet: »Det er ikke tilrådeligt/tilladt (afhængig af lovgivningen i opholdslandet) ...« Det er altså et spørgsmål om, hvorvidt det er tilrådeligt eller tilladeligt, der er afgørende her. Så der er udmærket konsistens.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er det fru Irene Simonsen. ... Jamen fru Anne Grete Holmsgaard har haft to korte bemærkninger.

Værsgo, det er fru Irene Simonsen. Sådan er det.

Irene Simonsen (V):

I beslutningsforslag nr. B 149 siger Kristendemokraterne, at forslagsstillerne mener, at prostitution er fysisk og psykisk udnyttelse af især kvinder. Det er derfor nødvendigt, at Danmark via lovgivning og på anden vis især beskytter de kvinder, der udnyttes via prostitution. Prostitution er desuden med til at fremstille kvinder på en stærkt nedværdigende måde, hvor kvinden betragtes som en vare, mænd kan købe for penge.

Til det kan jeg kun sige: Venstre er helt enig!

Men når vi skal tale om metoderne til at tage vare på de prostituerede, så tror jeg ikke, at enigheden varer ret længe. Jeg var også ordfører for et år siden på L 132, og i den anledning må jeg sige, at Venstre ikke har skiftet holdninger i den forløbne periode.

Vi mener stadig, at den bedste måde at hjælpe de prostituerede på er, at vi også kan se dem i det åbne rum, at vi har mulighed for at få kontakt med dem. Det at være prostitueret er også et socialt problem, som skal løses ad den vej. Vi er faktisk bekymrede for, at man, hvis man kriminaliserer det her område, så risikerer, at der simpelt hen er prostituerede, vi ikke kan få kontakt med.

Men vi er ikke uenige i, at det også skal kæmpes med lovgivning, og det har vi gjort noget ved, for det er bagmændene, vi skal have fat i. Vi skal have fanget de bagmænd, og til det kan jeg sige, at jeg vil håbe, at Kristendemokraterne er med på, da de selv har været positivt indstillet over for de forslag, der er lavet og vedtaget her, at vi lige giver det her en rum tid og ser, hvordan det virker.

Vi tror på, at det vil virke, og justitsministeren har også ganske udmærket gjort rede for, hvordan der hele tiden følges op på det her, og at det virkelig er noget, regeringen brænder for. Der skal gøres noget ved det. Vi skal have fanget de bagmænd. Men samtidig skal vi altså også være der med en social indsats for de prostituerede.

Til det kan jeg også sige, at der er jeg jo glad for, at vi – da vi ved, at en stor del af de prostituerede er misbrugere, ofte narkomaner – nu kan se, at den indsats, regeringen har sat i gang i forhold til narkobehandling, har en virkning, og at der er fremskridt der. Vi tror virkelig, at det er ad den vej, vi skal hjælpe.

Jeg hørte lige kort hr. Jann Sjørnsen meddele, at de, der arbejder med det her, altså i forhold til at have kontakten med de prostituerede og hjælpe dem, ønsker at kriminalisere kunderne. Jeg

kan sige, at jeg også har været ude og besøge store dele af dem, der arbejder med det her, og der er vidt forskellige holdninger til, om man skal kriminalisere kunder, eller om man ikke skal. Man hører argumenter, der går til både den ene side og til den anden side.

I Venstre ender vi op med, at vi stadig væk tror på – også ud fra de erfaringer, man har fra Sverige nu – at det er den sociale indsats, der skal til, og at det er bagmændene, vi skal gå efter.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg er naturligvis glad for, at vi er enige om hele grundsynet på prostitution, som også fru Irene Simonsen giver udtryk for. Jeg vil da gå så langt som til at sige: Vel, jeg ved selvfølgelig godt, at vi ikke får gennemført en kriminalisering af prostitutionskøbere, af kunderne – lad os så gøre en indsats. Men der sker jo i bund og grund ingenting.

Jeg vil være tilfreds, hvis bare vi kunne blive enige om, at der skal gøres noget. Jeg vil næsten stemme for hvad som helst på det her område. Men der sker jo ingenting.

Der skal gøres en social indsats og alt det her, jamen regeringen har egentlig ikke noget, når det drejer sig om prostituerede i Danmark. Her taler vi ikke bare om handel med kvinder, men vi taler bare om prostitution.

At sige at fordi vi har den lovgivning, vi har nu, så er det hele også i det åbne: Nej! Prostituerede er jo en af de mest marginaliserede grupper i samfundet uanset lovgivning. Det er de.

Så hvad vil regeringen gøre, når nu vi også ser, at hele prostitutionsmarkedet er stigende? Der bliver handlet kvinder som aldrig før. Hvad vil man så foretage sig? For der sker rent faktisk intet.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg tror, at fru Bodil Kornbek i et af sine spørgsmål til justitsministeren var inde på, at Sverige ikke længere var et attraktivt land for menneskesmuglere og kvindehandel. Jeg tror, at vi om et års tid, når Kristendemokraterne igen fremsætter det her forslag, vil kunne fremvise nogle resultater, hvor det viser sig, at Danmark lige pludselig heller ikke er særlig attraktivt mere, fordi bagmændene kommer bag lås og slå, og dermed bliver de bekymrede og vil ikke udnytte det i Danmark. Det er den vej, vi vil gå.

Kl. 16.40

Hvis vi skal kriminalisere kunderne, så ved fru Bodil Kornbek også godt, for det står i rapporter fra Sverige – jeg ved, at fru Bodil Kornbek altid gør sit arbejde godt, så jeg er sikker på, at fru Bodil Kornbek er opmærksom på det – at det også vil give en risiko for, at der kan ske det, der er sket i Sverige, nemlig at nogle af kvinderne, de prostituerede, forsvinder og faktisk kommer i en værre situation, end da det kunne foregå i forholdsvis åbenhed.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Prostitution er altid en meget svær situation, og der foregår også vold og overgreb mod prostituerede i Danmark. Det er ikke kun noget, der foregår i Sverige, fordi det nu er kriminaliseret. Det foregår også i Danmark. Og jeg må også bare sige, at der er sket et fald i Sverige.

Men vi påstår heller ikke, at kriminalisering løser alverdens ting og sager. Det at have en lovgivning, hvor man kriminaliserer køberne eller kunderne, er jo netop også at være med til at få en holdningsbearbejdelse af hele det her område, men også sende et klart signal om, at det menneskesyn, der ligger til grund, i hvert fald ikke fremmer ligeværd og respekt mellem kønnene.

Men når nu vi igen har fremsat det i dag, er det også, fordi vi har koblet det sammen med forbud mod køb af seksuelle ydelser for udsendte i statens tjeneste. For vi mener i bund og grund ikke, at vi kan løse handel med kvinder eller stille nogle krav til dem, der er sendt ud, uden at man ser hele området i en sammenhæng. Det vil sige, at vi også forholder os til spørgsmålet om prostitution.

Derfor har vi sat det på dagsordenen igen. Det kan godt være, at fru Irene Simonsen har ret i, at vi måske rejser det igen om et år. Det ved jeg ikke. Jeg er bare interesseret i, at der sker noget. Jeg må se i øjnene, at den handlingsplan, som vi er kommet med, vil regeringen overhovedet ikke stemme for. De er ikke interesserede, og de kommer altså ikke med noget bud selv. Det er bare det, jeg må forholde mig til. For jeg ville være interesseret i, at der skete noget generelt.

Jeg vil bare spørge: Hvad sker der?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg må konstatere, at Kristendemokraterne og Venstre er uenige på det her punkt. Vi tror ikke

på den samme vej til at løse det her problem og komme meget mere til bunds i det.

Så vil jeg gerne sige, at regeringen har gjort noget. Vi har faktisk gjort noget meget godt og mere, end der er gjort i flere år.

Vi ved, at størsteparten af de prostituerede er misbrugere, narkomaner. Vi styrker indsatsen for at få narkomaner på afvænningsanstalter. Vi har skærpet dommene. Vi har sørget for, at der kan foregå aflytning, så det bliver nemmere at fange bagmændene.

Så når fru Bodil Kornbek siger, at regeringen intet har gjort, så er jeg faktisk ked af, at fru Bodil Kornbek siger det. For vi har gjort meget fra regeringens side på det punkt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det var lidt i tråd med det allersidste, fru Irene Simonsen nævnte her i svaret til fru Bodil Kornbek, men også inspireret af fru Irenes Simonsens egen ordførertale, hvor hun sagde, at regeringen jo nu havde forstærket indsatsen mod narkomisbrug, og at der virkelig var kommet resultater.

Så blev jeg nysgerrig. Jeg vil gerne vide, hvad det er for resultater, der er kommet af regeringens øgede indsats mod narkomisbrug. Er der f.eks. kommet færre narkoprostituerede?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Den indsats kunne fru Elisabeth Arnold have læst om i aviserne for et par dage siden, hvor der netop stod, at man aldrig havde behandlet så mange narkomaner som nu, og at behandlingsgarantien virker, hvad vi i øvrigt har manglet i mange år. Så der er en indsats her.

Det, vi gør, er, at vi møder dem ud fra et socialt perspektiv og får dem resocialiseret. Det er det, det handler om. Det er den vej, vi skal gå.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg stillede faktisk ikke spørgsmålet som led i et politisk skænderi. Jeg var oprigtigt nysgerrig. Og at henvise til, at jeg selv kunne have læst det i avisen forleden dag, det synes jeg ikke er særlig høfligt. Jeg læser ikke samtlige aviser, og jeg læser ikke alle sider.

Jeg spurgte bl.a., om der var kommet færre narkoprostituerede. Hvis der ikke er kommet det endnu, så lad os da se frem til, at der kommer det i løbet af den indsats, som regeringen med vores andres hjælp gør på narkoområdet.

Kl. 16.45

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg er overhovedet ikke interesseret i et politisk skænderi. Det er ikke det, jeg forestiller mig skal foregå her. Det var bestemt heller ikke min hensigt at lægge op til det. Om der er færre narko-prostituerede? Jeg er ikke bekendt med, at der er lavet en undersøgelse af det nu.

Jeg kan konstatere, at vi får behandlet flere narkomaner, og at vi får flere narkomaner resocialiseret. Jeg tror på, at vi kan gøre det endnu bedre. Det er den vej, vi skal gå. Derfor er det så vigtigt, at vi kan få fat i og få en dialog med de prostituerede – og også de narkoprostituerede – så vi kan få dem i behandling og få dem ind under vores behandlingsgarantier og få dem resocialiseret og væk fra prostitution.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Der var noget, der overraskede mig i fru Irene Simonsens indlæg. Hun sagde: Vi ved, at flertallet af de prostituerede er stofmisbrugere. Hvor ved fru Irene Simonsen det fra? Det overrasker mig, for jeg har ikke set nogen tal på, at det er noget vi ved. Det kan være, at jeg ikke kender den pågældende undersøgelse, men jeg vil gerne have at vide: Hvor ved fru Irene Simonsen det fra?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg ved det ikke fra redegørelser eller statistikker eller andet. Jeg ved det fra den dialog, jeg har med politiet, den dialog, jeg har med PRO-Centret osv., at størsteparten af dem, de møder, er kvinder, der har et behov for at skulle skaffe nogle penge bl.a. til narko for at kunne overleve i hverdagen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Anne Grete Holmsgaards sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning):

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det kan godt være, at de prostituerede, som PRO-Centret møder, har en klar overvægt af prostituerede, der er stofmisbrugere. Det ved jeg faktisk ikke om er rigtigt. Men derfra og så til at sige, som fru Irene Simonsen sagde, at vi ved, at et flertal af de prostituerede herhjemme i Dan-

mark er stofmisbrugere, er der jo et mægtigt skridt. Så jeg vil godt have at vide, hvor fru Simonsen ved det fra, at et flertal af de prostituerede er stofmisbrugere.

Er der en statistik på det? Er der en undersøgelse, der peger på det, når vi tager hele mængden af de prostituerede i Danmark, eller er det bare en udtalelse, fru Simonsen kommer med, og som i virkeligheden ikke kan dokumenteres?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Det er en udtalelse, jeg kommer med på baggrund af den erfaring, jeg har, når jeg taler med politiet, og når jeg taler med PRO-Centret, og når jeg i øvrigt taler med andre om det her. Så ved jeg, at stofmisbrugere fylder meget i prostitution. Det er et meget lille fåtal, tror jeg, der går ud og sælger deres kroppe, medmindre de har et ekstremt stort behov for at skaffe penge.

Det ved fru Anne Grete Holmsgaard også godt. Det er ganske, ganske få. Vi har set nogle enkelte på tv, der stiller sig frem og siger, at de betragter det som et helt almindeligt erhverv, og de vil gerne ses på på den måde. Men jeg tror på, at det er et lille fåtal.

Derimod ser vi gang på gang, at det er kvinder, der har et behov for at skaffe sig penge hver dag for at kunne få dækket det misbrugsproblem, de har i forbindelse med narko, alkohol og andet.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg skal ikke gå ind i en nærmere diskussion om de misbrugsproblemer, som de prostituerede har, men jeg synes også, at det, som fru Irene Simonsen kommer frem med her i debatten, virker lidt nyt.

Når fru Irene Simonsen ret indigneret siger, at regeringen har gjort det ene og det andet især på det retspolitiske område, så må jeg vende tilbage til spørgsmålet, som også fru Bodil Kornbek stillede tidligere: Hvad har regeringen gjort, når det gælder det sociale område? Det er jo ikke nok med en mere konsekvent indsats for at kunne straffe bagmænd osv., som vi via bl.a. nogle forslag, vi har lagt op til fra Kristendemokraternes side, også har fået gennemført efterhånden, og en indsats for de kvinder, som bliver handlet. Der skal også en indsats til mod prostitution i al almindelighed.

Hvad har regeringen gjort for at styrke det opsøgende arbejde? Hvad har man gjort for at

sikre, at socialarbejderne får bedre uddannelse på det her område? Hvad har man gjort for at tilvejebringe bedre anonym rådgivning, for at sikre frit lejde for de prostituerede, så de også ad den vej kan komme ud af den suppedas, som de rent faktisk er havnet i?

Det er her, fru Irene Simonsen efter min mening hopper let og elegant over, hvor gærdet er lavest, og alene peger på nogle retspolitiske initiativer, regeringen har taget. De har været fornuftige nok, skal jeg sige, men den sociale indsats må jo hænge sammen også med det, der sker på det retspolitiske område.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jamen det gør den også. Vi har vores behandlingsgaranti for misbrugsproblemer nu. Dem, jeg møder, der arbejder for at hjælpe prostituerede, vil jeg ikke på nogen måde sige har et lavt uddannelsesniveau. Jeg vil heller ikke på nogen måde påstå, at de ikke er dygtige. Jeg synes, de er ekstremt dygtige. De gør alt, hvad de kan. Det skal de også fortsat blive ved med. De får også støtte. De frivillige organisationer, der er, får støtte via Socialministeriet, satspuljemidler og andet.

Jeg er ikke selv medlem af Socialudvalget, så jeg kender ikke detaljerne i det, men jeg ved bare overordnet, at der gøres en indsats. Jeg ved, at vi har en socialminister, som gør en stor indsats også i forbindelse med at forhindre vold mod kvinder. Så der sker noget.

Plus det retspolitiske område, som jeg gerne vil fremhæve igen, så vi kan få fat i bagmændene. Lad os mødes om et år igen, for så er jeg sikker på, at vi kan konstatere, at Danmark er et af de lande, hvor det ikke er så attraktivt at lave menneskehandel.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Vi kommer nok ikke meget længere i diskussionen om det sociale spørgsmål, for fru Irene Simonsen får gjort alle prostituerede til narkomaner, og vi har jo behandlingsgaranti på det område, og så er den potte ude. Jeg vil bare sige, at der ser vi fundamentalt anderledes på det. Når vi taler om, at vi skal give socialarbejderne en bedre uddannelse, så er det jo ikke i forhold til dem, der allerede er i gang, PRO-Centret, Reden osv. De gør et fremragende stykke arbejde. Men så er det for generelt at ruste socialarbejdere

bedre til at kunne gøre en indsats i hele landet og ikke kun de få områder i landet, hvor vi er så heldige at have PRO-Centret og Reden og de andre initiativer, der er i gang. Der skal jo langt mere til for at række en hjælpende hånd til de prostituerede for at få dem ud af prostitutionen.

Endelig til det med at vi jo kan diskutere det igen om nogle år: Det tror jeg såmænd nok også vi kommer til – måske ikke jeg selv – men Folketinget kommer nok til at diskutere det igen. Men når man ser på efterspørgslen på prostituerede, er den så ikke også påvirket af, hvor mange kunder der rent faktisk kommer til, så det altså også er et spørgsmål om, at vi påvirker kunderne og ikke kun bagmændene, som regeringen og fru Irene Simonsen går efter?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu må jeg jo ikke stille spørgsmål heroppefra, men det har jeg faktisk brug for at gøre nu, for jeg er ikke bekendt med, at man kan dokumentere nogen steder, at efterspørgslen, dvs. kundernes antal, er vokset i størrelse. Det tror jeg ikke der er nogen beviser på nogen steder, men det kunne jo være, at hr. Jann Sjursen kan komme ind på det i sin ordførertale. At der bliver flere kunder til prostituerede, det er jeg ikke bekendt med at der er lavet nogen undersøgelse af.

At der er flere prostituerede, kan jeg heller ikke dokumentere ikke er sandt. Det kan meget vel være sandt. Vi ved, at vi har problemer med menneskehandel, og at piger importeres hertil specielt fra Østeuropa og Asien. Lige præcis derfor har vi jo strammet retspolitikken på den måde, som vi har gjort.

Sandy Brinck (S):

Som bekendt behandler vi i dag to forslag samlet, og jeg vil starte med B 149 fra Kristendemokraterne. Det er et forslag, som indeholder to punkter, hvoraf det første handler om kriminalisering af kunder til prostituerede, og det er, som det også er fremgået af debatten indtil nu, jo ikke nogen ny diskussion, men jeg tror faktisk, det er gavnligt, at vi tager den gang på gang for at holde fokus på de prostitueredes liv.

Der er jo tale om kvinder, der udsættes for vold og trusler, kvinder, som lever i dyb afhængighed af alfonser, betaler beskyttelsespenge, og som ikke har noget frivilligt valg om, hvorvidt de vil stoppe eller ej. De lever ofte et dobbeltliv og får store sår på sjæl og krop af det fordækte liv.

Der, hvor retspolitikken kan hjælpe på disse liv, er i kampen mod den organiserede kriminalitet, som styrer dette marked. Socialdemokratiet har dels stemt for nogle af regeringens forslag, dels selv fremsat flere forslag til en styrket indsats på det område. Men vi ønsker ikke, at de prostituerede skal jages af politiet og have det øgede pres i deres hverdag, og vi har altså svært ved at se, at et forbud kan håndhæves på anden måde end ved at finde kunderne hos de prostituerede.

Kl. 16.55

Vi kan jo ikke udpege de mænd, som er kunder, på gaden. Der er desværre for bred en skare af danske mænd til, at man sådan kan genkende dem. Nej, der er kun et sted at finde dem, og det er på de prostitueredes lagner. Derfor er det usandsynligt, at et forbud alene vil ramme kunderne; det vil også øge presset på kvindernes liv, de kvinder, vi alle ønsker at hjælpe. Jeg kunne faktisk godt være bekymret for, at et forbud ville føre til, at kvinderne får endnu mere brug for bagmænd, der kan organisere og beskytte mod myndighederne.

Det er selvfølgelig muligt, at et forbud kan være holdningsbearbejdende, men bliver det de prostituerede, som skal betale prisen i form af, at deres situation bliver endnu mere lyssky, endnu mere farlig og endnu sværere at nå med socialpolitiske initiativer, så er vi ikke med.

Vi frygter, at væresteder og opsøgende arbejde bliver vanskeligere at anvende i et kriminelt miljø, og erfaringerne fra Sverige dokumenterer vel også dybest set alene, at almindelige og pæne svenskere er blevet fri for at se på problemet. De prostituerede er væk fra gaden, men er de væk fra prostitution?

Jeg kan så godt være lidt forundret, når jeg lytter til debatten i dag og hører, at regeringen afviser kriminalisering med henvisning til en socialpolitisk indsats, når vi, der har deltaget i debatten på forskellige områder, ved, at det er den samme regering, som har afvist, når der er kommet forslag om en socialpolitisk indsats. Det være sig både de forslag, der er kommet fra Kristendemokraterne, og dem, vi selv har fremsat.

Jeg må indrømme, at forundringen bliver endnu større, når man klamrer sig til et halmstrå om, at man har behandlingsgaranti for misbrugere. De seneste tal, jeg sådan kan huske pr. hukkommelse, er faktisk fra PRO-Centret, som siger, at 7 pct. af prostituerede er dem, man kalder narkoludere. Jeg synes ikke, at det er kønt, for hvis man virkelig mener, at man skal gøre en so-

cialpolitisk indsats, så er det altså også vigtigt, at man gør det.

Socialdemokratiet afviser en kriminalisering af prostitutionskunder som løsning på et socialt problem, men vi har også fremsat egne forslag af socialpolitisk karakter, og vi har støttet Kristendemokraterne i de socialpolitiske tiltag, som man har fremsat.

Det andet punkt i forslaget handler om samtidig at forbyde danske mænd udsendt i statens tjeneste i udlandet at købe seksuelle ydelser. Som konsekvens af at vi ikke kan støtte at kriminalisere kunderne i Danmark, kan vi heller ikke kriminalisere kunder i udlandet. Det ville være ulogisk og usammenhængende. Samtidig må vi sige, at langt hovedparten af de lande, hvor danskere er i statens tjeneste, jo heller ikke har kriminaliseret prostitutionskunder.

Betyder det så bare, at man kan skabe sig toset og te sig, som man vil, når man er i statens tjeneste? Nej, det betyder det ikke. Når man er ude på vegne af dig og mig i statens tjeneste, er man ikke alene ansvarlig over for sig selv, men også over for os andre, uanset hvornår og om man er i grøn uniform, har slips på eller jeans på. Det handler ganske enkelt om værdighed.

For soldaternes vedkommende er der den ekstra bemærkning at gøre, at vi faktisk har hørt fra forskellige folk, som arbejder i nogle af de her områder, at man kan have sine tvivl om, hvorvidt noget af prostitutionsmiljøet ikke netop er opstået på baggrund af, at der er soldater udstationeret. Det ville jo være helt forrykt og bør altså føre til, at regeringen, som jeg også hørte forsvarsministeren sige det, også i NATO-regi presser på, så man får taget problemstillingen op.

Forsvarsministeren har udsendt et adfærdskodeks. Under udvalgsarbejdet må vi finde ud af, om det er hr. Ulrik Kragh eller jeg selv, der læser korrekt. Der frarådes klart besøg hos prostituerede, også selv om det ifølge lovgivningen i det land er tilladt. Det kan altså være en ordre, og hvis man ikke følger den ordre, har det vel nogle konsekvenser.

Vi så gerne, at et lignende kodeks blev lavet for statens øvrige udsendte. Der er altså tale om værdig optræden med øje for de forfærdelige forhold, kvinder lever under, og den undertrykkende struktur, man derved kan være med til at opretholde.

Vi kan ikke støtte de to beslutningsforslag, som vi behandler, sådan som de foreligger, men vi er altså enige i den del af Kristendemokrater-

nes beslutningsforslag, som handler om de øvrige udsendte i statens tjeneste. Blot så vi gerne, at det var et adfærdskodeks, sådan som det også gør sig gældende på det militære område.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Først vil jeg sige, at selv om jeg ikke er enig i Socialdemokraternes og fru Sandy Brincks konklusion, så er der i hvert fald konsekvens i holdningen i den forstand, at fru Sandy Brinck siger, at hvad man har af holdning og lovgivning herhjemme også må gælde i forhold til, hvordan man ser på det i udlandet. Det synes jeg sådan set er konsekvent. Jeg er ikke enig, men jeg respekterer trods alt konsekvensen.

Kl. 17.00

Vi har faktisk oplevet i den offentlige debat fra tid til anden, at socialdemokrater, i hvert fald en enkelt, har været ude at sige, at vedkommende ønskede at kriminalisere prostitutionskøbere. Derfor synes jeg da for en ordens skyld, at jeg vil høre her, om det er en samlet socialdemokratisk gruppe, der afviser Kristendemokraternes beslutningsforslag?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg kan oplyse over for hr. Jann Sjørnsen, at der er to i folketingsgruppen, som har taget forbehold og dermed ønsker at støtte Kristendemokraternes forslag.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi har den her debat meget livligt hver gang, også fordi det er så utrolig svært at afgøre, hvad der er det rigtige instrument. Når vi til at presse kvinder længere ud, som jeg har fremlagt holdningen om, eller er det den vej rundt, at man rent faktisk kan ændre holdninger?

Men der er altså 2 af gruppens 52 medlemmer, som har en anden holdning end den, jeg har fremlagt.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg er faktisk meget overrasket over, at Socialdemokraterne ikke kan støtte SF's beslutningsforslag, som jo ikke indebærer, at soldater, der er udstationerede, vil kunne bringes for en domstol, men som indebærer, at man som udstationeret skriver under på en ansættelseskontrakt eller kontrakt, ifølge hvilken man også vil afholde sig fra at gå til prostituerede i sin frihed, un-

der orlov – Rest and Recuperation, som det kaldes.

Jeg er faktisk noget forbavset over, at Socialdemokraterne ikke kan støtte det. For jeg synes egentlig, at man ud fra de signaler, der er blevet udsendt fra Socialdemokraterne hidtil, godt kunne støtte det.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det, vi har hæftet os ved i SF's forslag, er netop den kontraktlige binding. Vi er faktisk ikke af den opfattelse, at det er den smarteste måde at gøre det her på. Vi har hele tiden sagt, at det med at have et administrativt kodeks for, hvordan man opfører sig ordentligt, når man er ude, er bedst, og da synes vi, at SF skruer en enkelt gang ekstra på skruen, end vi umiddelbart kan være med til.

Men jeg vil da godt sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at efter at jeg har hørt Venstres udlægning af kodekset, så kan jeg da blive helt i tvivl.

Jeg synes, at vi skal bruge udvalgsarbejdet til at finde ud af, hvordan det kodeks egentlig skal læses, for hvis det skal læses, som hr. Ulrik Kragh fortolkede det, så mener jeg sådan set godt, at man kan skrue lidt ekstra på formuleringerne i kodekset, men ikke sådan, at vi går over i en kontraktlig binding.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Vi har faktisk tænkt meget over det her. Jeg synes, det er meget svært at finde en anden metode end den at gøre det til en kontraktlig forpligtelse eller en binding, for dermed gør man det også til et personalepolitisk spørgsmål, hvor sanktionen vil være, at man bliver indkaldt til en samtale eller i grove tilfælde naturligvis også kan blive hjemsendt. Så jeg har svært ved at finde nogen anden vej, og jeg er som sagt meget forbløffet over, at Socialdemokraterne ikke melder klart positivt ud på det.

Vi har jo haft en diskussion også om tjenestemandssloven, og det er allerede sådan, at tjenestemandsslovens § 10, som det også har været nævnt i dag, giver nogle forpligtelser, som ikke kun gælder den pågældende tjenestemand, når han eller hun er på arbejde, men også, afhængigt af hvilken stilling man sidder i, kan udstrækkes til at gælde fritiden.

Her er vi i en situation, hvor vi må sige, at man – det erkender selv Forsvarskommandoen

– er en slags ambassadør for Danmark, også når man er på frihed under udstationering.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

For det første vil jeg godt sige, at noget af det, jeg har hæftet mig ved, når jeg har læst adfærdskodekset, netop var, at det her område, hvor det bliver beskrevet, hvordan man bør opføre sig i forhold til brug/ikke brug af prostituerede, er et område, som faktisk kan være under ordre. Det mener jeg faktisk er ret vigtigt.

Men så nævner fru Anne Grete Holmsgaard en anden ting, som jeg tror er langt mere væsentlig end det her, der går specifikt fra SF på soldaterne, nemlig at vi får set på, hvordan man udmønter § 10 i tjenestemandsløven.

Vi har hørt nogle bud i dag fra regeringen, men jeg tror faktisk, at det er der, man skal sætte det ind. Jeg synes, det ville være helt mystisk, hvis vi gik ind og gjorde det meget bindende for soldaterne, men ikke for dem, der render rundt med slips og går til receptioner i udlandet.

Der kan jeg ikke se sammenhængen i SF's holdning, altså hvorfor man så ikke havde taget hele området med. Det ønsker vi, men vi ønsker, at det skal ligge som et administrativt reguleret adfærdskodeks.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og dermed bliver det hr. Søren Krarup som ordfører.

Kl. 17.05

Søren Krarup (DF):

Dette af SF fremsatte beslutningsforslag slutter med at udtale: Med forslaget lægger forslagsstillerne op til ansvarlige voksne menneskers forvaltning af et ansvar, der rækker ud over de konkrete opgaver.

Hvis forslagsstillerne selv havde forstået disse ord, var vi blevet sparet for deres beslutningsforslag. Hvis moral nemlig handler om ansvar, er man ikke optaget af at dekretere moralske love, som tager ansvaret fra det enkelte ansvarlige menneske.

Lad mig i al stilfærdighed sige, at vi ikke er venner af den form for prostitution, der misbruger kvinders fattigdom, nød og hele afhængighed af andre. Vi finder det ret og rimeligt, at der lovgives imod en sådan prostitution, der fornedrer de kvinder, som mest af alt ønsker at være fri for en sådan elendighed. Men vi vil på den an-

den side ikke lukke øjnene for, at der også findes kvinder, som med åbne øjne siger ja til en billig og hurtig genvej til at tjene mange penge.

Jeg går ud fra, at hr. Villy Søvndal og SF har hørt, at prostitution ikke er et erhverv, der er opfundet i går. Jeg går ud fra, at også hr. Søvndal og SF som helhed er bekendt med, at prostitution faktisk har en ganske lang fortid.

Så kommer vi til ansvarligheden: Hvis voksne kvinder med fuld bevidsthed om risikoen ved erhvervet ønsker at tjene de lette penge, som såkaldt utugt er, så forekommer det mig at være formynderisk og dermed umoralsk, hvis andre vil forbyde dem at udøve erhvervet i den rette moralske navn. Så er der ikke tale om moral, men om moralisme; at bedrøvelende, selvgode personer i deres bedrøvelende navn vil diktere voksne mennesker, hvad de må og ikke må, når handlingerne vel at mærke ligger inden for den lovlighed, der ikke krænker andre, og når der vel at mærke er tale om voksne mennesker, der ikke udnyttes eller undertrykkes af andre. Så meget om de prostituerede.

Når vi taler om de udsendte soldater, forekommer moralismen mig endnu tykkere. At ville indføre en adfærdskodeks for voksne mennesker vedrørende deres fritid eller privatliv synes mig slet og ret umoralsk. Det er et indgreb i den personlige frihed, som hverken en pave eller en partisekretær kan tillade sig.

Jeg minder endnu en gang forslagsstillerne om, at moral er et spørgsmål om ansvar; at den rette moral er den ansvarlige handling. På denne baggrund virker det mere end selvmodsigende, at forslagsstillerne kan skrive i bemærkningerne til forslaget: Som det er i dag, er brugen af prostituerede indirekte legitimeret af Danmark som nation, fordi det overlades til den enkelte soldat og vedkommendes moral, hvordan man forholder sig.

Må jeg sige ligeud: Jeg finder det godt og hæderværdigt for Danmark som nation, at vi ikke kan drømme om at fratage den enkelte soldat ansvaret for hans moralske holdning og således diktere ham hans opførsel i hans fritid. Dette beslutningsforslag er i den forstand umoralsk. Det mener ufrihed og formynderskab, når det siger moral. Det reducerer voksne, ansvarlige mennesker til umodne børn, som storebror Staten skal overtage ansvaret for. Det er lige så meningsløst, som det er usympatisk.

Vi siger naturligvis et kategorisk nej til det.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er klart, at hr. Søren Krarup jo mener, at der skal være så lidt regulering som overhovedet muligt. Men det, jeg godt vil spørge hr. Søren Krarup om, er, at når han nu afviser vores forslag om et adfærdskodeks med henvisning til, at staten ikke skal gå ind og regulere, hvad folk foretager sig i deres fritid, betyder det så også, at hr. Søren Krarup vil have ophævet tjenestemandsløvens § 10? Den strækker sig jo også ind over friheden, fritiden.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Tjenestemandsløvens § 10 handler om dekorum. Men det, som soldater på orlov i deres fritid foretager sig, er jo ikke at betragte som dekorum. Det er at betragte som ferie. Jeg synes, det er fuldstændig urimeligt, at man vil bruge dekorum i den forbindelse.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det var da en helt besynderlig skillelinje. Det er jo helt klart af tjenestemandsløvens § 10, at det også kan strække sig til fritiden. Den skillelinje, om den fritid udøves, ved at en dommer herhjemme f.eks. begår noget, hvor man vil sige, at det ikke er en dommer værdigt, eller om den udøves, ved at en udsendt fra det danske forsvar begår noget, som ikke er værdigt, og der henviser jeg så til Forsvarskommandoens vejledning, synes jeg er fuldstændig absurd at sætte.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen det ligger jo i sagens natur, at når der er tale om to voksne mennesker, der frivilligt foretager sig noget, som andre måske kan finde ubehageligt eller uværdigt, kan det ikke være noget, som skulle betyde, at det falder ind under en dekorum, som er ensbetydende med, at de skal afskediges, eller at de ikke må være til.

Jeg finder kort sagt, at hele denne forargelse over, at danske soldater udsendt på en bestemt mission kan optræde på en måde i deres orlov eller i deres fritid, som andre bliver stødt over, er en form for moralisme, som jeg ikke vil dele. Jeg kan være uenig i deres handlinger, og jeg kan synes, at nogle af dem er ulækre, men jeg vil ikke begynde at optræde som en moralsk overdom-

mer, der forbyder dem, hvad der i øvrigt er ganske legalt.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg vil spørge ganske enkelt, om konsekvensen af det, hr. Søren Krarup siger, er, at prostitution skal gøres til et lovligt erhverv.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det kan man i og for sig godt sige. Jeg vil i hvert tilfælde sige, at de voksne kvinder, som med fuld viden om erhvervets risiko siger ja til at tjene de lette penge, vil jeg ikke kriminalisere.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg takker selvfølgelig for det klare svar. Det er altid rart at kunne forholde sig til det.

Kan jeg så have en forventning om, at Dansk Folkeparti kommer med et forslag om at legalisere prostitution som værende et lovligt erhverv?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det tror jeg ikke at fru Bodil Kornbek skal regne med, men jeg tror, at hun temmelig sikkert kan regne med, at Dansk Folkeparti ikke vil kriminalisere prostitution og dem, der søger til de prostituerede, men det kommer jeg til i næste omgang.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Krarup.

Det bliver dermed hr. Helge Adam Møller.

Søren Krarup (DF):

Næ, jeg er ikke færdig. Det næste ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nå, o.k. Man plejer at holde en ordførertale i en sammenhæng. Det har hr. Krarup så ikke valgt, og da taletiden ikke var helt udnyttet – så, værsgo.

Søren Krarup (DF):

Undskyld, det er en misforståelse, men jeg gik ud fra, at når der er tale om to forskellige ministre, er der tale om to forskellige taler.

Jeg vil fra Socialistisk Folkepartis beslutningsforslag gå over til Kristendemokraternes

beslutningsforslag om det samme tema, og til overraskelse for nogle, men ikke for mig, viser det sig, at de to beslutningsforslag minder slående om hinanden i anliggende og holdninger.

Jeg tillod mig at kalde SF's beslutningsforslag for umoralsk i dets ophævelse af moral som det enkelte menneskes ansvar. Jeg tillader mig at sige det samme om Kristendemokraternes ønske om at forbyde udsendte i statens tjeneste at købe seksuelle ydelser samt ønske om at kriminalisere prostitutionskøbere i Danmark.

Hermed vil jeg naturligvis ikke anfægte Kristendemokraternes fordømmelse af prostitution. Hvor prostitution er fattige, afhængige og undertrykte kvinders salg af eget legeme, er der tale om en afskyelighed, som man bør søge at komme til livs.

Men som nævnt er prostitution et ældgammelt erhverv, som kvinder kan vælge med åbne øjne og i bevidsthed om risikoen. Er det så statsmagtens opgave at forbyde dem at udøve dette hverv? Er det statsmagtens opgave at være den moralske overdommer, hvor vi taler om forhold, der ikke krænker andre? Det mener altså Kristendemokraterne, men det mener vi ikke.

Moral er og bliver et spørgsmål om det enkelte menneskes ansvar; moral er ansvarlighed. Hvor moralen i stedet placerer sig i pavens eller storinkvisitørens stol, er moralen for det første blevet til moralisme, og vi har for det andet indført en lovgivning og tankegang, der kun i udtrykkene adskiller sig fra alle totalitære samfunds.

Kl. 17.15

Loven er til for menneskelivets skyld, siger Vorherre som bekendt i en bevist modsigelse af farisæerne – de farisæere, der omvendt siger, at mennesket er til for lovens skyld. Her i Jesu ord ligger ikke, at der findes hellige love. Der findes derfor heller ikke en hellig domstol i menneskelige anliggender, som med hellighedens vægt og styrke kan forbyde vanhellige eller såkaldte urene handlinger. Renheden ligger altid i menneskets hjerte, eller moral er altid den ansvarlighed, der er uforenelig med en ydre hellighed, fordi den ydre hellighed netop fratager den enkeltes hans ansvar.

Af disse principielle, eller jeg kunne også sige kristelige grunde, siger vi nej til Kristendemokraternes beslutningsforslag.

I forlængelse heraf siger vi et lige så klart nej til ønsket om at kriminalisere prostitutionskøbere og påtvinge udsendte danske soldater en bestemt adfærdskodeks. Sådan behandler man

ikke voksne, ansvarlige mennesker, og hele denne interesse i at opstille bestemte moralske værdier, som Danmark som nation er pligtig at hævde, forekommer os falsk og afslørende.

Det kommer som sagt ikke bag på mig, at Socialistisk Folkeparti og Kristendemokraterne kan enes om en sådan moralisme. Hvad enten helligheden i verdslige anliggender bygger på misbrug af Bibelen eller på Karl Marx, bliver resultatet det samme.

Vi hører igennem hele denne moralistiske værdisnak alt for tydeligt farisæerens takkebøn i templet, hvor han takker Gud, fordi han ikke er som denne tolder, men gør sine gode gerninger og hævder sine hellige værdier. Vi er modstandere af farisæisme, hvad enten den hyller sig i socialistiske eller i kristelige klæder, og vi siger derfor nej til begge beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det var bare lige lidt om det der med fordømmelse og den slags snak. Jeg må bare sige ganske klart, hvilket jeg egentlig også troede fremgik af det, vi tidligere udtalte på det område, at for os er prostitution også et udtryk for et menneskesyn. Vi ønsker at fremme ligeværd og respekt mellem kønnene, og så er den ikke meget længe-re.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen det kommer ikke bag på mig, at der er ideologer, der gør ligheden til den hellighed, som alt i tilværelsen skal tvinges ind under. Men den form for lighedsideologi deler vi ikke, og den siger vi nej til.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Man hører det, man vil høre. Jeg har ikke sagt ordet lighed overhovedet. Jeg sagde ligeværd, og det er en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Ligeværd er lige præcis det, jeg har, jeg var lige ved at sige forkyndt i understregningen af, at den rette moral er den enkeltes ansvarlighed. Deri ligger, at den enkelte selv er stillet til ansvar, og jeg kunne sige, at det følger af den forkyndelse, der siger, at vi er alle lige for Vorherre og netop derved gjort ansvarlige.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Nu har jeg den principielle opfattelse, at man skal passe på med at bruge Folketingets talerstol som en prædikestol, fordi man må sondre mellem, hvilke opgaver man er sat til at udføre, hvad enten man er politiker eller præst. Men lad det nu være i denne omgang.

Jeg vil blot i forhold til det, som hr. Søren Krarup har redegjort for, spørge: Hvis Dansk Folkeparti i virkeligheden har det syn, at hvis man ikke volder skade på andre, skal vi sådan set ikke blande os, betyder det så ikke i virkeligheden, at hvis man er junkie eller narkoman f.eks., skal man bare have lov til at fixe alle de stoffer, som man nu engang vil, for det skader ikke umiddelbart andre? Er det ikke også en konsekvens af det retssyn, som hr. Søren Krarup lægger for dagen?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil med hensyn til det første, hr. Jann Sjursen sagde, sige, at baggrunden for det beslutningsforslag, Kristendemokraterne har fremsat, jo naturligvis er deres opfattelse af, hvad kristendom er. Når jeg modsiger det, er det ud fra et andet syn på kristendom, og det ene er jo ikke mere forkyndende end det andet.

Med hensyn til narkomaner synes jeg også, at man må fastholde, at når der er tale om voksne mennesker, er andre berettiget til, jeg kan næsten sige at lade dem gå i hundene. Det lyder barsk, men det er udtryk for den respekt for det enkelte menneskes ansvar, som gør, at vi ikke skal optræde som overdommere i situationer, hvor der er tale om netop ansvarlige mennesker.

Kl. 17.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Sjursen for den sidste bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg er sådan set glad for at få bekræftet, at det, Dansk Folkepartis menneskesyn i virkeligheden også inkluderer, er retten til at gå i hundene. Det siger hr. Søren Krarup jo meget klart.

Det betyder så også, og det var det, jeg spurgte om, og det vil jeg så gerne have et klart svar på, når nu jeg har fået det svar i relation til menneskesyn, som altså bl.a. baserer sig på retten til at gå i hundene, at det også må have den konsekvens, at Dansk Folkeparti stiller stoffer til rå-

dighed eller i hvert fald afkriminaliserer narkotiske stoffer, så den enkelte borger, der måtte have lyst til at fixe og ødelægge sit eget liv, kan få lov til det.

Det må jo følge fuldstændig i forlængelse af det, som hr. Søren Krarup har sagt eller prædikeret, som hr. Krarup foretrækker at sige det.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er da en kunstig logik, at fordi jeg siger, at det er det enkelte voksne menneskets ansvar, om det for så vidt vil gå i hundene – det vil i denne sammenhæng sige at være narkoman – skulle staten stille stoffer til rådighed. Det var dog en underlig logik. Det ligger der da slet ikke i min præmis. Så konklusionen afviser jeg fuldstændig, også fordi det at stille stoffer til rådighed jo ville betyde, at de, der ikke er ansvarlige, de, der ikke er i stand til selv at tage et ansvar, nemlig børn, dermed også lokkes til noget, som de er modstandere af. Det synes jeg mildest talt er en selvmodsigelse, som jeg ikke på nogen måde føler mig anfægtet af.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så tror jeg, at vi kan sige tak til hr. Krarup. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Helge Adam Møller (KF):

Det er jo to beslutningsforslag, vi behandler her. Lad mig starte med det fra Kristendemokraterne, som indeholder to elementer. Der er det med den svenske model, altså det ulovlige i at opøge prostituerede, og det andet er stort set det samme, som SF foreslår, bare i lidt udbygget omfang. Når jeg starter med det forslag, er det, fordi jeg ret hurtigt kan gøre det færdigt.

Vedrørende den svenske model er jeg og den konservative folketingsgruppe fuldstændig enige i det, justitsministeren sagde, og i de betragtninger, hun gjorde. Så der kan jeg ikke føje mere til og heller ikke mindre.

Med hensyn til det andet element vil jeg behandle det i forbindelse med de ting, som jeg godt vil sige om SF's forslag. Så det dækker altså også den anden halvdel af Kristendemokraternes forslag.

Lad mig starte med at slå fast, for der kan godt være nogle, der har fået et galt indtryk af, hvad det her drejer sig om, hvis de ikke har læst forslagene meget omhyggeligt – hvis der skulle være nogle seere, der har forvildet sig til at høre debatten, eller der er nogle tilhørere til at høre

debatten – at danske soldater udsendt til international tjeneste i Afghanistan, Irak, Kosovo, Bosnien, alle mulige andre steder ikke må have nogen form for seksuel omgang med lokalbefolkningen eller med prostituerede.

Det gælder både de kvindelige soldater og de mandlige soldater, og det gælder i det område, hvor de forretter tjeneste. Det gælder for øvrigt også, hvis man under sine 6 måneders tjeneste skulle finde en lokal kæreste. Så er det også forbudt at have nogen form for seksuel kontakt med ham eller hende. Gør man det alligevel, er det en pligtforsømmelse, og det straffes meget hårdt efter den militære straffelov. Sådan er reglerne for danske soldater og har været det mange år.

Men hvad så hvis soldaterne er på orlov, og det er de jo indimellem? De er altså på ferie, rejser meget ofte til et fremmed land, ja, nogle gange hjem til Danmark i en periode, inden de vender tilbage i de resterende 3 eller 4 måneder til Irak eller Afghanistan. Det gør de i civilt. De er uden for militær kommando, og der kræver man selvfølgelig, at de bare – i gåseøjne – skal holde de love og de bestemmelser, der gælder i det land, hvor de er, hvad enten det er på Mallorca, på Cypern, i Danmark eller i Sverige, at de er på ferie. Man kræver altså ikke, at de følger helt særlige regler, som ikke gælder den øvrige del af den danske befolkning.

Så vil jeg godt sige, at jeg synes, SF's forslag er udtryk for en ufattelig stor gang dobbeltmoral. Jeg husker, at SF støttet af andre partier for et par år siden gjorde prostitution til et lovligt erhverv. Vi var nogle, der stemte imod, men det blev lovliggjort. Takket være bl.a. SF er det nu lovligt at være prostitueret i Danmark, ligesom det er lovligt at være damefrisør eller kontorassistent eller folketingsmedlem.

Kl. 17.25

Nu vil SF altså have en særrregel, som alene skal gælde de par tusinde soldater, der er i udlandet, men ikke de resterende 5,2 millioner danskere. Det skal gælde disse soldater, når de er på ferie eller orlov i Danmark eller i udlandet, men det skal ikke gælde de resterende 5,2 millioner danskere, når de er på ferie i udlandet eller i Danmark. Det skal ikke gælde for SF'erne, heller ikke for De Konservative og heller ikke for Socialdemokraterne. Det skal ikke gælde for SF's byrådsmedlemmer, SF's hovedbestyrelsesmedlemmer, SF's folketingsmedlemmer og SF's faglige tillidsmænd. De må stadig med SF's fulde velsignelse opsøge prostituerede i både Dan-

mark og udlandet under forudsætning af, at det er lovligt.

Jeg ville have taget en hat på, så jeg virkelig kunne tage den af, hvis SF havde sagt: Det, vi nu vil kræve af danske soldater i civil, når de er på ferie et eller andet sted i verden, kræver vi også af os selv. Vi indfører nu i SF's landsorganisation et krav om, at ingen kan blive medlem af SF, hverken af ungdomsorganisationen eller som almindeligt medlem, eller af hovedbestyrelsen eller af folketingsgruppen uden at den pågældende skriver under på: Undertegnede vil ikke, hverken på ferie eller i andre tilfælde, nogen sinde have omgang med prostituerede – men har man gjort det? Nej!

Så kan SF sige – og det siger man faktisk i beslutningsforslaget: Jamen når danske soldater er på ferie i Danmark eller i udlandet, også i civil, er de ambassadører for Danmark. Ja, det er de da. Men tænk, det synes jeg faktisk også, at en SF'er eller en konservativ er, når han eller hun er på ferie på Mallorca eller på Bornholm eller i Jylland. Men alligevel vil SF ikke kræve det af sine menige medlemmer, sine folketingsmedlemmer og sin hovedbestyrelse, som de vil kræve af danske soldater, og det er det, jeg kalder dobbeltmoral.

Med de ord vil jeg afvise dette forslag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der ser ikke ud til at være nogen korte bemærkninger, så jeg må konstatere, at den næste ordfører bliver fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Den del af indlæggene, der handler om vores eget forslag, vil jeg kommentere i opsamlingen bagefter, så her vil jeg holde mig til at kommentere Kristendemokraternes forslag om at kriminalisere prostitutionskøbere.

I SF har vi som i en række andre partier haft en masse diskussioner om spørgsmålet, og jeg kan bestemt ikke sige, at vi er enige, for der er meget forskellige holdninger til det. Vi har naturligvis også diskuteret Kristendemokraternes forslag i folketingsgruppen, og vores holdning er, at vi synes, man skal igangsætte et meget systematisk arbejde herhjemme for at afdække, om man ikke burde gå forbudsvejen, når det gælder prostitutionskunderne, men altså ikke over for de prostituerede, hvor vi fuldt ud vedkender os, at vi har stemt for en legalisering.

Vi synes, at området er meget, meget dårligt belyst. Det er i virkeligheden overraskende,

hvor få undersøgelser der er lavet, og hvor lidt forskning der er på området. Vi kender uendelig lidt til køberne af prostituerede, og vi kender i virkeligheden uendelig lidt til, hvorfor der er kommet så mange flere prostituerede.

Vi kan konstatere, at antallet af udenlandske prostituerede er steget, men vi ved faktisk ikke, om antallet af kunder er steget. Det er klart, at noget kan tyde på, at antallet af kunder er steget, og man kan bruge sine egne hverdagserfaringer, når man snakker med forskellige folk. Men vi ved uendelig lidt om det.

Det er klart, at det gør indtryk på os, når vi ser på nogle af de erfaringer, man har gjort i Sverige. Jeg ved godt, at man ikke fuldt ud kan sammenligne Danmark og Sverige på dette område, men det er jo interessant, når også justitsministeren siger, at Sverige er blevet et uattraktivt marked for de bagmænd, der handler med kvinder – også med mænd, men primært med kvinder – til prostitution. Det gør faktisk indtryk.

Kl. 17.30

Det at acceptere prostitution er at acceptere et kvindesyn, som vi er imod. Det er jo ikke kun kvinder, der er prostituerede, også mænd er prostituerede, og for dem er det lige så slemt. Vi ved, det er forfærdelig stigmatiserende at være prostitueret, og vi ved, at det er meget nedværdigende.

Så bliver der altid – det gjorde hr. Søren Krarup også heroppefra – rejst dette spørgsmål: Er der ikke nogen, der frivilligt er gået i prostitution? Det kan jeg selvfølgelig ikke fuldstændig afvise, men sagen er, at i virkeligheden er det meget svært at afdække, om det nu også virkelig er frivilligt.

Vi kan konstatere, at der i stigende grad er tale om, at seksualitet betragtes som en vare, og det betragter vi faktisk som en meget problematisk udvikling – både for de kvinder, der bliver ramt af den, for de mænd, der køber sex som en vare, og for de børn og unge, som vokser op med et billede af, at seksualitet er en vare, og som er under et stigende pres i mulighederne for at udforske deres egen seksualitet.

Af de årsager, jeg har nævnt, er vi positive over for de intentioner, der ligger i forslaget, og vi vil ikke bare afvise det, fordi vi ikke har kunnet nå frem til en enighed. Vi synes faktisk, der bør sættes ind på, at man bruger de næste par år til virkelig at få kulegravet spørgsmålet for at se, om det faktisk ikke kunne være fornuftigt at gå den vej.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er et par korte bemærkninger. Først fru Bodil Kornbek.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det er lige før, man begynder at blive lidt ydmyg – forstået således, at alt, hvad der drejer sig om lidt handling på området og om at være konstruktiv, vil vi sige ja til. SF foreslår, at hele området skal afdækkes, så vi får noget mere viden. Fint nok. Lad os afdække hvad som helst, bare det bringer nogle resultater og noget handling med sig.

Mit spørgsmål går sådan set på, om fru Anne Grete Holmsgaard ikke godt kan se, at der er en sammenhæng mellem vores syn på prostitution og vores ønske om at gribe ind over for handel med kvinder og det at have nogle holdninger til at sætte en adfærdskodeks for udsendte i statens tjeneste. Hvis tingene virkelig skal hænge sammen, bliver vi nødt til at rejse diskussionen om vores holdning til prostitution og blive helt klar over, hvad vi vil, og hvilke holdninger vi har, for at kunne lægge en linje og en adfærdskodeks med hensyn til handel med kvinder. Det er jo sådan i dag, at i Danmark er prostitution ikke et lovligt *erhverv*. Vi har ikke legaliseret det, men vi har afkriminaliseret det, og dermed er vi landet i en eller anden gråzone.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg er da i høj grad enig i, at det er fuldstændig afgørende, at vi forholder os til det.

I virkeligheden er det jo også et spørgsmål om værdikamp. Hvad er det for et menneskesyn, vi vil acceptere? Hvad er det for et menneskesyn, vi vil understøtte? Hvordan vil vi beskytte vores børn af både han- og hunkøn?

Jeg tror, at alle mennesker, der bliver stillet det spørgsmål, om de ville ønske, at deres datter eller søn var prostitueret, ville sige: Nej, selvfølgelig vil vi ikke det. Derfor er vi heller ikke indstillet på at køre frihjul på området. Vi har faktisk i SFOF-regi for ganske få dage siden – det var den 28. april – holdt en stor konference om spørgsmålet, hvor vi fik det belyst med de svenske og hollandske erfaringer, så vi er meget indstillet på at tage det virkelig seriøst.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

På basis af hr. Helge Adam Møllers ordførertale, hvor han spurgte SF, hvilken moralsk kodeks SF selv har, men intet svar fik, vil jeg fortsætte, fordi jeg regner med, at nu kan fru Anne Grete Holmsgaard ikke undgå at svare på det, jeg spørger om.

Det lyder jo virkelig flot. Det er en værdikamp, det er et menneskesyn, hvor SF hæver sig over alle mulige andre, så jeg vil spørge direkte: Har SF's folketingsmedlemmer, byrådsmedlemmer osv. egentlig en moralkodeks, som de committer sig til og skriver under på, inden de bevæger sig ud i landet eller til udlandet?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu skriver SF's medlemmer hverken under på det ene eller det andet, bortset fra at de skriver under på, at de er medlem af SF, og at de støtter SF's holdninger.

Kl. 17.35

SF's holdning til prostitution er sådan set klokkeklar, og derfor vil jeg sige, at når hr. Helge Adam Møller svinger sig op til at sige, at hovedbestyrelsesmedlemmer eller folketingsmedlemmer fra SF kan gå til prostituerede på Bornholm eller på Mallorca med SF's velsignelse – sådan tror jeg hr. Helge Adam Møller sagde – vil jeg sige: Nej, det er ved gud ikke med SF's velsignelse.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Men uanset det bør ingen højere magter påkaldes i den anledning.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er bestemt ikke med SF's velsignelse. Undskyld, fru formand.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Dobbeltmoralen er jo simpelt hen udtalt og virkelig højtråbende. Der siges jo ikke en pind om, hvad man reelt set egentlig vil gøre for at undgå, at nogen skejer ud. SF siger, at det selvfølgelig er noget, vi aldrig nogen sinde kunne finde på, fordi vi er så gode og rare og flinke, og vi har en så høj moralkodeks, at det for os er et menneskesyn.

Men det er egentlig ikke det, jeg spørger om. Jeg spørger om det reelt virkelig forholder sig sådan. Er der virkelig nogen, der en gang imel-

lem kigger medlemmerne i kortene, når alle vi andre skal bøje os for den moralkodeks, SF gerne vil fremhæve?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jamen hr. Dalgaards spørgsmål er altså fuldstændig kikset. Det, vi har stillet forslag om, er en adfærdskodeks for udsendte medarbejdere i forsvaret, og så har vi skrevet i forslaget, at i øvrigt mener vi, forslaget også skal gælde for andet udsendt personale, og så er det da ligegyldigt, om de er SF'ere, eller om de skulle hælde at være fra Dansk Folkeparti. Selvfølgelig gælder det også for dem.

Men så vil jeg i øvrigt sige, at når man går ind i SF, har man altså et menneskesyn, hvor man ikke bare betragter prostitution som en frivillig sag, hvilket jo tilsyneladende er det menneskesyn, som Dansk Folkeparti har.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har bestemt ikke beskyldt nogen for noget eller antydnet, at SF's folketingsmedlemmer eller hovedbestyrelse eller andre har søgt prostituerede, for det aner jeg selvfølgelig ikke. Men jeg kunne godt tænke mig at vide, hvorfor fru Holmsgaard ved, at man ikke gør det eller gør det.

Jeg sagde bare, at det var urimeligt, hvis man krævede, at 20.000 soldater i deres fritid skulle have en særlig moralkodeks, hvis man ikke krævede det samme af sig selv, og med de ca. 10.000 medlemmer, SF har, har jeg svært ved at se, hvordan fru Anne Grete Holmsgaard kan vide nøjagtigt, hvad hver enkelt gør, for selv om jeg er formand for Forsvarsudvalget, kan jeg selvfølgelig ikke garantere for, hvad hver enkelt soldat gør.

Jeg konstaterede også bare, at fru Anne Grete Holmsgaards parti var med til at lovliggøre prostitution – jeg gentager: Fru Anne Grete Holmsgaards parti var med til at lovliggøre prostitution.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hvis det nu var sådan, at vi havde foreslået en adfærdskodeks, hvorefter alle danskere, der tager på ferie i udlandet, skal skrive under på en kontrakt om, at de ikke vil gå til prostituerede, kunne jeg sådan set godt se, at det var et relevant spørgsmål, hr. Helge Adam Møller stiller.

Men det er faktisk ikke det, vi har sagt. Vi har sagt – ikke bare i forslaget her, men utallige gange i adskillige samråd – at når man er udsendt som medlem af den internationale styrke, er man en form for ambassadør for Danmark, også i sin fritid.

Med al respekt for SF vil jeg nu nok sige, at når den menige SF'er er på Mallorca, fremstår han eller hun næppe ligefrem som ambassadør for Danmark. Men det gør man, når man er i tjeneste, og som vi skriver i bemærkningerne, gør man det også, hvis man er almindelig udsendt under udenrigstjenesten, eller hvis man er udsendt under en anden organisation, og derfor mener vi sådan set, at man kunne udstrække kravet til også at gælde her. Men vi har begrænset os til, at i denne omgang handler forslaget kun om udsendt personale fra den internationale styrke.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen problemet er jo, at SF vil misforstå mig.

Jeg fremhævede meget klart, at i det missionsområde, hvor man er udsendt som mand eller kvinde, er det forbudt og strafbart at have nogen form for seksuel omgang med prostituerede. Det straffes meget hårdt. Men hvis man er på orlov i civil i Danmark eller på Mallorca, er man ikke i tjeneste, og derfor kan man opføre sig ligesom SF'eren, der er på orlov eller på ferie.

Det er derfor, jeg siger, at hvis der skulle være en vis konsistens i det, skulle der gælde de samme, særlige regler for en SF'er eller en konservativ eller en almindelig dansker på ferie som for en soldat i civil på ferie. Men SF ønsker nogle helt særlige regler for soldater på ferie, og det er det, vi er nogle, der ikke kan forstå, og som vi synes er dobbeltmoral.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg sætter sådan set stor pris på den udlægning, hr. Helge Adam Møller kom med af adfærdskodeks, for det var faktisk ikke formuleret så klart, som hr. Helge Møller gjorde under sit ordførerindlæg. Her var det et absolut forbud, og jeg synes, det er vældig godt, hvis det er sådan, det vil blive administreret, selv om det faktisk ikke er formuleret sådan, for så er vi altså nået et godt stykke ad vejen.

Kl. 17.40

Det stykke vej, vi stadig mangler, er med hensyn til frihed i nærheden af missionsområdet el-

ler lidt længere fra det. Humlen er jo, at de områder tiltrækker nogle af de bagmænd, som handler med kvinder og mænd, og det er det, hr. Helge Adam Møller ser fuldstændig bort fra, når han vikler det ind i nogle andre sammenligninger, helt klart med det formål at slippe for at forholde sig til det.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil på vegne af Det Radikale Venstre først sige et par ord om Kristendemokraternes forslag om kriminalisering af prostitutionskunder og forbud mod køb af seksuelle ydelser for udsendte i statens tjeneste.

Man kan i hvert fald sige om Kristendemokraternes forslag, at det er helt konsekvent. Man kan ikke forbyde folk at foretage sig noget i udlandet, hvis det er fuldstændig tilladt i Danmark, det ville i hvert fald være et problem for argumentationen i de forskellige organisationer, der skal beskæftige sig med adfærdskodekser, og derfor er det fuldstændig logisk, at man først kriminaliserer prostitutionskunder, som Kristendemokraterne også har foreslået tidligere, og først derefter går videre og siger, at så må der også være et forbud mod, at udsendte i statens tjeneste besøger prostituerede.

Det Radikale Venstre har før sagt nej til at kriminalisere prostitutionskunder, selv om vi godt er klar over, at der sker menneskelig udnyttelse, fornærelse og kriminalitet i forbindelse med prostitution. Vi har selv været med til at ophæve kriminaliseringen af prostitution i Danmark, og det står vi ved, men vi er ikke ukendte med de strømninger, der foregår i Europa i disse år. Det er en debat, som ikke er slut, det er en debat, som pågår.

Vi kan se, at der er to hovedstrømninger i øjeblikket, i hvert fald i Europa. Den ene går i den svenske retning, hvor man siger: Forbyd folk at være prostitutionskunder, gå fuldstændig til sagens kerne og sig, at de, der efterspørger varen, simpelt hen skal kriminaliseres. Den anden hovedstrømning går i den tysk-hollandske retning, hvor man uddeler licenser, og hvor der altså fra statens side er fuld kontrol over prostitution, som hermed er fuldstændig legaliseret.

Mellem disse to hovedstrømninger er det ret svært at finde et kompromis. I Danmark har vi dog i det mindste gjort op med dobbeltmoralen og sagt: Vi afkriminaliserer den prostituerede. Hun skal ikke mere lyve over for de sociale myndigheder og fortælle, at hun lever af noget helt andet end det, hun reelt lever af. Hun må

godt have indtægt af prostitution, hun må også godt betale skat af den osv. osv., men hun kan ikke få arbejdsløshedsunderstøttelse, og hun kan ikke få feriedagpenge osv. osv.

Da vi før fra Det Radikale Venstres side har sagt nej til at kriminalisere prostitutionskunder, vil vi også sige nej til det nu, og derfor kan vi altså ikke støtte Kristendemokraternes forslag. Vi mener, det er et meget gennemgribende skridt at foretage, og vi er ikke parat til at følge den svenske model, men vi observerer selvfølgelig meget intenst og meget opmærksomt, hvad der sker på hele området i disse år.

Jeg tror, det er en debat, som er meget, meget langt fra at være afsluttet, og jeg kan slet ikke udelukke, at Det Radikale Venstre på et senere tidspunkt vil skifte signaler med hensyn til, hvordan prostitutionskunder skal behandles; det vil jeg slet ikke udelukke. Jeg vil bare sige, at på nuværende tidspunkt synes vi, at den danske ordning i hvert fald er befriet for den dobbeltmoral, der var tidligere. Fortielserne er slut, nu er det ikke mere kriminelt at være prostitueret, og vi kan ikke støtte en kriminalisering af prostitutionskunder, som det er foreslået af Kristendemokraterne. Dermed siger jeg også, at vi heller ikke kan støtte et decideret forbud mod køb af seksuelle ydelser for udsendte i statens tjeneste, som Kristendemokraterne foreslår.

Det andet forslag, som er SF's forslag om en adfærdskodeks for militærpersonale udsendt som en del af deres kontrakt, er vi meget mere positivt indstillet over for. Vi er faktisk tilhænger af en adfærdskodeks. Nu er vi godt klar over, at der i forvejen findes en slags regler, et dekorum, eller hvad det nu hedder, for udsendte til de militære aktioner, hvori Danmark deltager, men de drejer sig udelukkende om, hvad personalet skal foretage sig, når de er i tjeneste, og så er der i øvrigt nogle gode råd til folk om, hvordan de skal opføre sig, når de ikke er i tjeneste, altså når de er på orlov.

Vi synes, det ville være en glimrende idé at have en egentlig adfærdskodeks for militærpersonale. Men vi synes altså også, det ville være udmærket, hvis man havde en adfærdskodeks for andre udsendte fra statens side, og derfor vil vi gerne støtte forslaget.

Kl. 17.45

Der har været enkelte dårlige historier, som vi hverken kan be- eller afkræfte, for vi sidder jo ikke inde med alle de rygter, der kan komme i forskellige dårlige aviser. Men de er under alle omstændigheder ødelæggende for det gode om-

dømme, som danske soldater i øvrigt har på missioner i udlandet, og vi ønsker ikke, at det skal ødelægges af dårlige historier. Hvis vi skal bidrage til at mindske trafficking og grænseoverskridende kriminalitet, er dette område faktisk et af de vigtige.

Noget af det, vi savner i forslaget fra SF's side, er, hvilke typer sanktioner der skal være, og vi vil som sagt også meget gerne have, at der lægges mere vægt på, at det kan udvides til også at omfatte andre personalegrupper. Men overordnet set er vi altså positive over for at få en adfærdskodeks, og vi medvirker gerne til forslagets fremme.

Hvis det ikke lykkes for SF at få dette forslag vedtaget, vil jeg godt sige, at jeg er fuldstændig overbevist om, at tiden arbejder for det. Jeg er helt overbevist om, at det er en diskussion, som vil komme op igen og igen hver eneste gang, der kommer en historie om en udsendt soldat, en udsendt embedsmand eller en udsendt soldat på orlov, som bliver grebet i omgang med en mindreårig prostitueret, eller som er med i værtshusballade, eller hvad det nu end kan være. Hver eneste gang det er en person, som er udsendt af den danske stat eller af en anden stat, vil det altid blive brugt imod den pågældende stat, at de, den sender ud, opfører sig uværdigt, når de er ude, og derfor tror jeg, det er en debat, som vil foregå i de organisationer, der har med udsendt personale at gøre – både i ministerierne, i forsvaret og i andre organisationer vil man være mere og mere opmærksomme på at få en adfærdskodeks.

Jeg er helt sikker på, at i løbet af få år vil vi have en adfærdskodeks for udsendte i statens tjeneste, som også går på dette spørgsmål. Jeg er helt sikker på, at også det, at et større og større antal kvinder bliver udsendt, også til militære operationer, vil være med til sætte fokus på, hvordan mandehørmene kan blive brudt i disse udsendte kontingenter, og derfor stemmer vi for SF's forslag. Vi vil også trøste SF og sige, at vi tror faktisk, at tiden arbejder meget for det, og at der i løbet af nogle år vil komme adfærdskodekser i store dele af samfundslivet.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg synes, det er godt, vi igen får debatten om prostitution. Jeg synes, det er vigtigt, at vi ofte og vedvarende får debatten om prostitution, for det kan forhåbentlig være med til at flytte nogle holdninger i samfundet, så problemet bliver taget mere alvorligt

og holdningen efterhånden ændret, så flere og flere i samfundet mener, at sex og penge ikke skal hænge sammen. Samtidig er det selvfølgelig også vigtigt, at vi internationalt gør langt mere for at forhindre menneskehandel og også gør noget for at forhindre, at nogle personer i både Danmark og andre lande kan blive drevet dertil, at de ender i prostitution.

Vi mener, man skal sætte ind på mange forskellige fronter for at bekæmpe prostitution ud over at arbejde politisk for at flytte holdninger, og selvfølgelig er det også vigtigt, at man fortsat opretholder en god politiindsats for at prøve at fange bagmændene. Det har været lidt hårdt at få politiet overbevist om, at der skulle gøres noget på området. Det tog nogen tid, men jeg har indtryk af, at man i dag er opmærksom på problemet, og vi må så holde fast i, at der skal gøres noget for at prøve at forhindre den menneskehandel, der stadig foregår.

Så vil jeg sige, at med hensyn til kvinder fra andre lande tror jeg, at noget af det allerbedste, vi kan gøre for at bekæmpe prostitution og menneskehandel er at styrke de demokratiske organisationer – styrke fagbevægelsen, styrke kvindebevægelsen og styrke opbygning af et stærkt demokrati, der kan være med til at opbygge et velfærdssamfund, hvor man ikke behøver at prostituere sig for at kunne overleve, men hvor man faktisk har andre muligheder her i livet. Det tror jeg faktisk er en af de allervigtigste indsatser, hvis man ønsker at bekæmpe prostitution, og derfor håber vi selvfølgelig, at der snart kommer et valg og et andet flertal, så vi kan sætte mange flere penge af og gøre et langt bedre arbejde for at styrke demokratiske organisationer i andre lande.

Angående det, vi kan gøre i Danmark, er det, som andre også har været inde på, vigtigt at styrke den sociale indsats for dem, der er kommet ud i prostitution. Det er vigtigt, at der er nogle steder, hvor man kan henvende sig og få hjælp, og det er vigtigt for dem fra udlandet, der er kommet hertil, at der er en god hjælp til dem, så de ikke bare med det samme bliver sendt tilbage, hvor de kom fra, men at man faktisk tager hånd om dem og giver dem god hjælp og støtte i Danmark. Hvis de har mulighed for at vende tilbage til deres hjemland, skal der også være et godt samarbejde med organisationer i hjemlandet for at sikre, at de kan komme godt i vej og ikke bare bliver sendt tilbage og må tage af sted igen, fordi det rent faktisk er deres eneste mulighed for at overleve.

KI. 17.50

Det er altså utrolig vigtigt, at der bliver gjort en større indsats for at hjælpe ofrene. Men det er også vigtigt at gøre noget for at forebygge, at det kommer dertil i Danmark, at nogle ønsker at købe sex, og derfor mener vi, det er vigtigt, at der sættes ind i skolealderen. Vi må gøre langt mere for at lære børn og unge, hvordan de kan få et større selvværd, men vi skal selvfølgelig også lære dem at sætte grænser og at respektere andres grænser. Vi skal give dem en langt bedre seksualundervisning, så de ikke kun kan forholde sig til pornificeringen, som man snakker så meget om, men også til alle de billeder, den litteratur, de film osv., der fremmer myten om den lykkelige luder.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi går langt mere konkret ind i seksualundervisningen og lærer børn og unge at forholde sig til myterne og tænke over, hvad det egentlig er for et liv, man kan komme til at leve som prostitueret, og hvad det egentlig er, man udsætter andre for, hvis man begynder at købe sex. Vi må prøve at ændre holdningerne helt nede på det plan, hvor man overhovedet begynder at overveje at købe sex hos andre, og her tror jeg altså, det er vigtigt, at vi holder fast i den linje, som vi også har lagt med afkriminalisering af prostitution i Danmark. Det skal være noget, vi kan snakke åbent om, og ikke noget, der foregår skjult eller på anden måde.

Angående forslaget om kriminalisering af kunder er det noget, vi ligesom SF også har diskuteret meget i Enhedslisten. Vi har haft en stor debat om det, og et flertal i Enhedslisten er nået frem til den mening, at kunderne ikke skal kriminaliseres. Vi tror, det kan føre til, at prostitutionen bliver flyttet væk fra gadebilledet og ikke længere er synlig, og at det måske kan forværre forholdene, og vi er også bekymrede for, hvad det rent retssikkerhedsmæssigt kan føre til.

Hvis man ser på erfaringerne med det, der blev kaldt den grimme lov i 1960'erne, hvor man kriminaliserede homoseksuelle unge mænds prostitution og kriminaliserede deres kunder, er der nogle forfærdelige eksempler på, hvor galt det kunne gå, hvis en mand betalte busbilletten for en ung mand, han havde været sammen med. Derfor er vi altså nervøse for, at det kan komme til at gå galt, og derudover mener vi som sagt, at det først og fremmest er nogle andre virkemidler, man skal sætte ind med for at forhindre prostitution.

Med hensyn til spørgsmålet om soldater og andre, der bliver sendt til udlandet af den danske stat, mener vi, at det er både vigtigt og godt, at der bliver udarbejdet adfærdskodeks og etiske retningslinjer, og det mener vi sådan set også at private firmaer og organisationer, der sender folk ud, bør gøre. Vi mener, det er meget vigtigt, at man grundigt taler igennem og jævnligt tager op, hvordan man skal opføre sig, når man er udsendt i udlandet, også i spørgsmålet om prostitution. Det må ikke kun blive et spørgsmål om, at den enkelte, der er ude, skal holde sig fra prostitution, det er faktisk også et spørgsmål om den måde, hele organisationen arbejder på, altså hvordan man overordnet tilrettelægger opholdet og andre ting. Her mener vi, det er vigtigt, at det er topledelsen og medlemmerne, der har ansvaret for, hvad der foregår.

Men så skal jeg også sige, at vi er lidt bekymrede ved at lave et egentligt forbud med underskrift i kontrakter osv., og det er noget af det, vi gerne vil se nærmere på i udvalgsarbejdet: Hvordan sikrer vi retssikkerheden, hvis man skal underskrive en kontrakt, og hvad er det egentlig for nogle konsekvenser, man fra SF's side forestiller sig det skal have?

Med hensyn til Kristendemokraternes forslag om et egentligt forbud mener vi, det er problematisk, hvis man kan straffes for at foretage sig noget, som ikke er strafbart i hverken Danmark eller det land, man opholder sig i, og derfor kan vi ikke støtte et egentligt forbud. Men som sagt vil vi meget gerne drøfte nærmere under udvalgsarbejdet, hvordan man kan udarbejde sådanne etiske regler og retningslinjer, og hvordan man sikrer, at retssikkerheden er i orden.

Endelig er vi selvfølgelig fuldstændig enige i, at der burde være langt mere forskning på dette område. Vi burde have en større viden om både udbredelse og om, hvad det er, der får nogle til at blive kunder, netop fordi vi mener, der først og fremmest skal sættes ind på at ændre holdning og ændre adfærd, og det kræver altså noget forskning og nogen viden om, hvad vi kan gøre for at ændre holdninger og ændre adfærd. I den forbindelse må der også ses på, hvad internettet har betydet for hele udbredelsen af prostitution, for nye måder at organisere den på osv. Vi må se på, hvordan vi kan sætte ind her, og hvad vi kan gøre for at lære de unge, hvordan de skal agere, så de hverken selv kommer ud i noget, der min-

der om prostitution, eller begynder at købe hos prostituerede.

Vi er glade for debatten, men vi kan ikke støtte forslagene i den udformning, de har, og vi kan ikke støtte en kriminalisering.

Kl. 17.55

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne til B 186, fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil godt sige tak til de ordførere og partier, der har meldt positivt ud på SF's beslutningsfor-slag.

For nogle af partierne har der været en række spørgsmål bl.a. gående på, hvordan man skal håndtere det i praksis, og hvad det er for nogle sanktioner, man forestiller sig.

Vi har meget bevidst valgt ikke at lave et forbud og dermed ikke at gå ind og kriminalisere det, når vi laver en adfærdskodeks, men har sagt, at det skal håndteres i selve det system, man arbejder i. Hvad tænker vi så på?

Ja, jeg tænker helt enkelt på, at det, man skal have, er en proces i den internationale styrke, hvor man øver sig i, hvordan man håndterer de sager, der måtte opstå, hvis udstationeret personale rent faktisk bruger prostituerede. Der kan være mange forskellige grader.

Men det er klart, at det forudsætter, at man træner lederne, mellemlederne, de ansvarlige officerer i, hvordan man håndterer det her. Men helt enkelt: Jeg forestiller mig, at man bliver indkaldt til en samtale.

Så har vi jo i det almindelige personaleretlige system forskellige grader af sanktioner, man kan gribe til, afhængigt af hvor voldsom en forseelse er. Det gælder jo også, når man er ansat herhjemme. Der kan være tale om en påtale, der kan være tale om en advarsel, der kan være tale om hjemsendelse, eller der kan i sidste ende være tale om afskedigelse. Det er vel det klaviatur, man spiller på inden for det her område. Det er klart, at det forudsætter en meget stærk involvering af forsvaret og en optræning.

Nu er det jo sådan, at man egentlig kunne tro, at det allerede var i gang, det måtte man formode var i gang. Forsvarskommandoen har jo udsendt en såkaldt policy. Den blev af hr. Helge Adam Møller heroppe udlagt som:

Der er allerede et forbud mod at anvende prostituerede i operationsområdet.

Sådan står det faktisk ikke i den politik. Den politik er udformet som en vejledning med mulighed for, at den regionalt ansvarlige eller områdeansvarlige kan gennemføre et forbud, så det bliver forpligtende. Men det er ikke en korrekt udlægning af hr. Helge Adam Møller, når han siger, at det allerede er gennemført.

Hvis det var gennemført, så havde jeg allerede stået og jublet, da vi havde den tidligere forsvarsminister i samråd om det her spørgsmål for et par måneder siden. Det kunne jeg ikke, for det var nemlig aldeles uklart, hvor forpligtende den her politik egentlig er.

Lad mig citere fra punkt 3 i Forsvarskommandoens papirer. Der står:

»Kodeksen har som udgangspunkt vejledende karakter, men kan indeholde henvisning til regler der er bindende, eksempelvis fordi der er tale om lovgivning i opholdslandet.«

Det er helt klart, at det her ikke er en kodeks, der hedder, at det er forbudt at anvende prostituerede, når man er udstationeret, hvad enten man er mand eller kvinde.

Men hvis det rent faktisk er det, Det Konservative Folkeparti vil være med til, så synes jeg, det er fint, for så har vi nået etape 2. Det håber jeg så at forsvarsministeren vil være lydhør over for, selv om han ikke ligefrem fik meget hjælp fra Venstres ordfører. Jeg synes sådan set, det var lidt tarveligt af Venstres ordfører at give så lidt opbakning til forsvarsministeren på det her område.

Hvis man så tager den del, der handler om, når udstationeret personale har frihed, hvor meget af det vil være meget kort fritid, noget af det vil være lidt længerevarende. Der står så i Forsvarskommandoens papirer i punkt 2.3:

Kl. 18.00

»Selvom det ofte vil være muligt at afholde sådan frihed i civil påklædning vil militært personel kunne identificeres med det danske forsvar og Danmarks indsats i forbindelse med den pågældende mission. Det er derfor vigtigt, at personellet, også under afvikling af frihed i missionsområdet, optræder som værdige repræsentanter for Danmark og det danske forsvar, herunder lever op til den vandel og opførsel, som er foreskrevet i tjenestemandenslovens § 10.«

Nu har jeg taget det hele med.

»Værdige repræsentanter for Danmark og det danske forsvar«. Hvad forstår man ved det værdighedsbegreb? Er det værdigt, at man går til prostituerede? Dansk Folkeparti forsøger at lave en skillelinje, hvor de siger, at der er de kvinder,

der er tvunget ind i det her, og så er der dem, der er gået frivilligt ind i det. Den skillelinje kan man selvfølgelig ikke lave. Ja, vi kan diskutere det meget og forske i det osv., men den skillelinje kan man jo ikke lave i praksis, for hvordan skal man nogen sinde finde ud af det? Skal man krydsforhøre den enkelte prostituerede, eller hvad skal man gøre?

Derfor er man nødt at spørge, hvordan vi betragter det her værdighedsbegreb. Betragter vi det som værdigt og som udtryk for god ambassadørvirksomhed, hvis man bruger prostituerede? Efter vores mening nej.

Jeg kan godt høre, at vi ikke kommer igennem med et fuldt forslag, som vi gerne ville have det i denne her samling. Men jeg tror, at fru Elisabeth Arnold har ret. Tiden arbejder for os. Tiden arbejder for os på det her område, for i virkeligheden har vi fat i den lange ende. Selvfølgelig går det her ikke. Det går ikke, at vi accepterer, at udstationeret personale går til prostituerede.

Jeg vil endvidere gerne sige, at vi har fuldstændig den samme holdning til andre, der er udstationeret for den danske stat. Der gælder efter vores mening ikke særregler, fordi man går med slips og blåt jakkesæt eller sort jakkesæt; der gælder det samme. Vi har bare valgt her at fremlægge et mere begrænset forslag frem for at fremlægge hele pakken. Men vi har den holdning, som faktisk også fremgår af den adfærdskodeks, man har i Norge, hvor det er meget enkelt og klart beskrevet.

Derfor vil jeg læse det op. Det tager nemlig ikke ret lang tid, og der står, at en ansat ikke uanset tidspunkt skal opføre sig på en måde, som kan krænke menneskeværd, eller som er egnet til at bringe virksomheden eller Norge i miskredit. Enhver tjenestemand, som er på tjenesterejse eller andet opdrag for statens regning så vel i Norge som i udlandet, skal derfor afstå fra køb m.v. af seksuelle tjenester. Dette gælder også i tjenestemandens fritid. Præcis og enkelt.

Det var sådan set så enkelt, vi burde gøre det og derefter gå i gang med det ganske betydelige arbejde, der selvfølgelig skal foregå med at få det her til at komme inden for, blive accepteret i organisationerne, sådan at man virkelig arbejder efter det. Der ligger selvfølgelig et stort arbejde.

Nu kan man sige, at der er nogle her, der har påstået, at vi mistænkeliggjorde udstationeret personale for forsvaret. Det gør vi bestemt ikke. Men vi er jo heller ikke så tossede og så dumme,

at vi ikke kan huske den undersøgelse, der blev lavet af Forsvarskommandoen selv for et år siden, som viste, at der var tale om ganske betydelig seksuel chikane i forsvaret, ja, faktisk i ganske rystende omfang.

Jeg synes dengang, at Forsvarskommandoen og navnlig Forsvarskommandoens personalechef tog rigtig godt fat i det og tog det meget alvorligt. Men jeg synes jo, det er svært at diskutere det her, uden at vi også ser på det her fænomen.

Jeg synes også, det har betydning at se på, hvad der sker i andre ländes styrker, der er udstationeret. Danske soldater er i dag udstationeret, de er i krig i Irak sammen med amerikanske soldater. Hvis man ser på de rapporter, der kommer – og nu tænker jeg ikke på de rapporter om, at man har mishandlet og tortureret irakiske fanger, jeg tænker på nogle af de andre rapporter – så viser det sig ulykkeligvis, at der er tale om et rystende stort antal voldtægter internt i de amerikanske styrker.

Kl. 18.05

Der er det vigtigt, at vi ruster vores udstationerede soldater, hvad enten de er af hun- eller hankøn, med en meget stor viden om det her, og at vi også lægger meget vægt på, at her gælder der nogle spilleregler, hvor man har et særlig stort ansvar. Også fordi man jo helt tydeligvis er under et meget stort pres, når man er udstationeret, og med det pres følger jo risikoen for, at man overskrider nogle tærskler, som man ikke ville overskride, hvis man var hjemme i Danmark og hjemme sammen med sin familie, sine venner, bekendte, sin kæreste osv.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 149, og det er fru Bodil Kornbek.

Bodil Kornbek (KD):

Prostitution handler grundlæggende om at købe sig til mennesker, og det strider imod Kristendemokraternes opfattelse af ligeværd mellem mennesker og arbejdet for respekt mellem kønnene, at nogle kan købe sig adgang til et andet menneskes krop for at tilfredsstille egne behov.

For os er det et spørgsmål om, at man for det første ikke kan skelne mellem prostitution og handel med kvinder og børn. Det er, lige som om tingene hænger sammen. For det andet mener vi, at der bør være sammenhæng mellem de værdier, vi kæmper for internationalt, og de ret-

ningslinjer, der er for udsendte i statens tjeneste, samt det prostitutionssyn, vi lægger for dagen.

Derfor har vi valgt i dag – selv om vi godt ved, at det ikke er så lang tid siden, vi havde vores forslag om kriminalisering af prostitutionskøbere – alligevel at kæde det sammen med forbud mod køb af seksuelle ydelser for statens udsendte. Vi synes, det er vigtigt, at vi ser hele området i en sammenhæng og ikke som noget løstrevet, der kan løses hver for sig. Det kan det ikke.

Sexindustrien i Danmark vokser støt med en omsætning, der i dag anslås til at ligge på flere milliarder kroner. Og der er flere grunde til, at udviklingen går i den forkerte retning.

For det første stiger handlen med kvinder. Der er mulighed for hurtige og store fortjenester i hele denne branche, og det er særdeles lukrativt.

Samtidig må man jo også sige, at straffen for kvindehandel er langt lavere end straffen for narkohandel, og ikke mindst er det også sværere at bevise.

Mange af de kvinder, der bliver handlet hertil, kommer jo med en baggrund i fattigdom, en situation, de slet ikke kan overskue, nød – det er deres baggrund.

Vil vi reelt handel med kvinder til livs, må et af redskaberne være, at man simpelt hen gør det ulovligt at benytte sig af kvinder, som, ja, man kunne næsten sige leverandører af seksuelle ydelser.

Vi bliver nødt til at forholde os til området i en sammenhæng, nemlig handel med kvinder og synet på prostitution og vore udsendte, som er ude at kæmpe for menneskerettigheder og demokrati og de områder, de er i.

Vi kommer altså ikke videre i den symptombehandling, vi har sat i gang, og som regeringen har sat i gang, hvis ikke vi tør tage fat om selve roden.

I bund og grund er der jo ingen forskel på udenlandske og danske prostituerede. Prostitution er først og fremmest et socialt problem, og uanset baggrund er prostituerede en af de mest marginaliserede grupper i samfundet med deraf følgende isolation, misbrug, vold og manglede fremtidsudsigter. Det er mig meget magtpåliggende, at vi indser dette og følger op med nogle redskaber, med nogle initiativer.

Handelen med kvinder til prostitution handler i bund og grund om, at den jo kun finder sted, fordi sex er blevet en handelsvare.

Jeg er sådan set meget glad for De Radikales ordførers kommentarer til forslaget her. De vil observere, de ved, at der er en strømning, de ved og anerkender også, at der er en voldsom stigning i handel med kvinder i Europa, derfor bliver man nødt til at følge det nøje og måske også ændre syn. Det synes jeg dog er at have åbne øjne for, at der er nogle voldsomme problemer, der skal løses.

Men jeg må sige om de initiativer, regeringen har taget ud over de retspolitiske, ud over at de også har sat fokus på handel med kvinder, at det er altså meget lidt, der er fra regeringens side, når det drejer sig om hele den sociale indsats og bekæmpelse af prostitution.

Problemerne forsvinder ikke af sig selv, det er vi klar over. Derfor er det også nødvendigt for os, at vi endnu en gang fremsætter forslaget om kriminalisering af prostitutionskøbere.

Kl. 18.10

Den nuværende lovgivning har jo vist sig ikke at have nogen reel virkning, men afslører i stedet for en politik uden egentlig sammenhæng. Derfor må vi igen og igen forholde os til de problemer, der er, og prøve at finde nogle redskaber.

Og hvad har vi så af muligheder for bare i hvert fald at begynde på at få taget hul på hele prostitutionsproblemstillingen ikke bare i Danmark, men også internationalt for den sags skyld?

Jeg er udmærket klar over, at vi ikke får tilslutning til vores forslag om kriminalisering. Jeg er næsten der, hvor jeg vil sige, at jeg ville være lykkelig for en hvilken som helst indsats på det her område, alt, hvad der bare kan bringe antallet af sexhandler ned. Vi ligger på ca. 1,8 millioner sexhandler om året, det er altså ikke småting. Det har nogle menneskelige konsekvenser, som vi bliver nødt til at forholde os til. Så en hvilken som helst indsats vil jeg være mere end åben over for, gå konstruktivt ind i og sige ja til. Men det er ikke mange bud, der kommer på det her område.

Tværtimod ser vi besparelser på PRO-Centret, vi ser besparelser på dem, der laver det opsøgende arbejde. Der er overhovedet ikke nok anonym rådgivning. Det er så lidt, der er. Der er ingen samlet indsats for de prostituerede herhjemme. Det er kritisabelt, og ord alene gør det ikke, vi skal have handling.

Kristendemokraterne har rent faktisk, jeg vil næsten sige en målsætning på det her område. Vi har en målsætning om, at vi vil sætte det her

på dagsordenen igen og igen, fordi vi mener, at det er vigtigt at få en afklaret holdning.

Skal der undersøgelser til, før vi reelt kan tage fat om en ting? Fint, så er vi gerne med til at sætte undersøgelser i gang.

Vi skal også se på, hvordan det foregår i Europa, internationalt osv. Vi siger også ja til, at vi ikke bare observerer, men at vi handler.

Så en afklaret dansk holdning til prostitution vil vi arbejde for, men også en holdning, der ikke differentierer prostitutionsbegrebet efter nationalitet eller lokalitet. Det er jo ikke kun et problem her eller et problem andre steder, udsatte steder, det er et problem generelt, et internationalt problem, og det skal vi sætte ind over for. Vi skal nå ud i alle hjørner af det her område.

Det drejer sig derfor ikke kun om en kriminalisering af prostitutionskøbere eller en kodeks for adfærd for udsendte. Nej, det drejer sig også om at turde tage fat i en social og helhedsorienteret indsats, og der har vi sidste år fremsat et beslutningsforslag, som kommer til anden behandling her lige inden sommerferien, som netop går ud på mere rådgivning, mere anonym rådgivning, mere opsøgende arbejde også i forhold til hele problemstillingen med internettet.

Vi ser også gerne frit lejde for de prostituerede, der gerne vil ud af deres prostitution, men som rent faktisk ikke henvender sig til de sociale myndigheder. De er simpelt hen bange for, hvad der sker. De forventer måske en kæmpe regning, eller der er vist noget skat, der er noget sort arbejde, der kan være alverdens ting og sager. De kommer ikke, de føler sig ikke trygge ved systemet.

Vi bliver nødt til at tage fat om hele problemstillingen, hvis vi ønsker at løse problemet med handel med kvinder, problemet med den stigning, vi antager der rent faktisk er, når det drejer sig om børn og unge på det her område, og når det drejer sig om dem, der er udsendt i statens tjeneste.

Jeg tror i hvert fald på, at en lovgivning på det her område, en kriminalisering af prostitutionskøbere, vil påvirke holdningen i befolkningen. Det handler jo ikke om, at vi vil hetze mod nogen som helst overhovedet, det handler om et grundlæggende syn, det handler egentlig også om synet på kvinder. I Sverige er det rent faktisk sådan, at over 80 pct. synes, at den lovgivning, der er, er helt i orden. En lovgivning har også en meget vigtig signalværdi, det skal man ikke tage fejl af.

Men jeg takker for debatten. Jeg synes i hvert fald, det er vigtigt, at vi tager den igen og igen, og med det, jeg har sagt, tror jeg også det fremgår, at vi selvfølgelig støtter SF's forslag.

Alt, hvad der bare kan løse op på nogle af de her ting, kan sætte nogle klare retningslinjer, vil vi være med på.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslag til folketingsbeslutning nr. B 186 henvises til Forsvarsudvalget, og at forslag til folketingsbeslutning nr. B 149 henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 18.15

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 150:

Forslag til folketingsbeslutning om opløsning af Pædofilforeningen/Danish Pedophile Association.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 17/3 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

28) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 151:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af forældelsesfristen i sager om seksuelt misbrug eller udnyttelse af børn.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 17/3 2004).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne starte med at understrege, at seksuelle overgreb mod børn hører til blandt de mest afskyelige former for kriminalitet, man kan tæn-

ke, og jeg deler forslagsstillernes ønske om at beskytte børn mod seksuelle overgreb.

Inden jeg nærmere kommenterer forslaget, som jo går ud på at gribe ind over for foreninger som sådan, vil jeg gerne fremhæve, at seksuelle overgreb mod børn i sagens natur begås af enkeltpersoner og ikke af foreninger. Selv om vi forbød nok så mange foreninger, herunder Pædofilgruppen, så er der ingen, der forestiller sig, at vi af den grund ville komme kriminaliteten i samfundet til livs, heller ikke når det angår seksuelle overgreb mod børn. Den beskyttelse mod seksuelle overgreb, som samfundet skal sikre børn, må derfor i al væsentlighed tage udgangspunkt i de enkeltpersoner, der begår disse forfærdelige overgreb.

Centralt i denne sammenhæng er efter min mening, at lovgivningen i Danmark indebærer, at seksuelle overgreb mod børn er strafbart, at sager om seksuelle overgreb efterforskes, og at kriminelle pædofile straffes.

Når det er sagt og vi vender os mod indholdet af beslutningsforslaget, vil jeg pege på, at regeringen er meget opmærksom på, om der i særlige tilfælde kan være behov for efter grundlovens regler at skride ind over for visse foreninger.

Det er også baggrunden for, at jeg som oplyst over for Retsudvalget den 15. marts i år har bedt Rigsadvokaten om at undersøge Pædofilgruppens formål og virksomhed og vurdere, om gruppen bør søges opløst ved dom efter reglerne i grundlovens § 78.

Efterfølgende har Pædofilgruppen meddelt, at den har besluttet at ophøre med sine aktiviteter, herunder driften af gruppens hjemmeside. Det ændrer naturligvis ikke ved, at Rigsadvokaten vil fortsætte sin igangværende undersøgelse. Rigsadvokaten har i den forbindelse meddelt mig, at oplysningerne fra gruppen selv om, at man er ophørt med sine aktiviteter, vil indgå i undersøgelsen af gruppen.

På det seneste har der i øvrigt været optrykt nogle artikler i en række dagblade om, at medlemmer af gruppen har kopieret gruppens hjemmeside og lagt den på nettet under et andet navn. Rigsadvokaten har oplyst, at også disse oplysninger naturligvis vil indgå i undersøgelsen af, om gruppen reelt er ophørt med at eksistere. Rigsadvokaten har i øvrigt meddelt mig, at man umiddelbart forventer at have afsluttet undersøgelsen til efteråret.

Det er altså det grundlag, vi har her i dag, og jeg tror, at det, som regeringen allerede har